

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

[Redacted address]

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

[Redacted contact person]

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum 18 november 2015
Onderwerp Uw wob-verzoek

Ons kenmerk
CS9911

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer [Redacted name]

In uw brief van 13 augustus 2015, ontvangen op 14 augustus 2015, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie over hierna genoemd onderwerp verzocht. De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 25 augustus 2015 met het kenmerk 678295. Voorts is bij brief van 1 september 2015 met het kenmerk 680398 de beslistermijn met vier weken verdaagd. Naar aanleiding daarvan bericht ik u als volgt.

1. Uw verzoek

In uw brief van 13 augustus 2015 verzoekt u om openbaarmaking van alle documenten met betrekking tot mobiel banditisme en andere benamingen of beschrijvingen.

Vanwege de algemeenheid van uw verzoek heeft er op 31 augustus 2015 telefoon- en emailcontact met u plaatsgevonden, teneinde het verzoek nader te duiden. U heeft bevestigd dat uw Wob-verzoek ziet op alle informatie over het beleid aangaande mobiel banditisme in de periode 2012 tot en met 2014.

In de beantwoording van uw verzoek is helaas aanmerkelijke vertraging opgetreden. U bent daarvan op 5 oktober 2015 telefonisch op de hoogte gesteld en u gaf aan daartegen geen bezwaar te hebben. Ik bied u hiervoor bij dezen nogmaals mijn verontschuldigingen aan.

2. Wettelijk kader

Uw verzoek heb ik beoordeeld aan de hand van de Wob. Uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, voor degene die om informatie verzoekt een recht op openbaarmaking van die informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan de openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten wanneer zich een of meer van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen. De Wob is niet van toepassing op informatie die reeds openbaar is gemaakt.

3. Inventarisatie

Ik heb navraag gedaan binnen mijn ministerie. Ik heb in totaal 19 documenten aangetroffen die onder de reikwijdte van uw verzoek vallen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd. In de inventarisatielijst zijn de documenten genummerd en gerubriceerd naar documenten die (A) reeds openbaar zijn, (B) documenten die geheel openbaar worden gemaakt, (C) documenten die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt en (D) documenten waarvan ik de openbaarmaking geheel weiger.

4. Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u hebt verzocht, opgenomen in de documenten met de nummers 7 tot en met 18, openbaar te maken met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens en, voor zover op deze documenten van toepassing, de persoonlijke beleidsopvattingen en passages die informatie inzake de opsporing en vervolging van strafbare feiten bevatten.

De documenten met de nummers 1 tot en met 6 zijn reeds openbaar. Ik verwijs u naar de inventarisatielijst voor de vindplaats van deze documenten. Op deze documenten is de Wob niet van toepassing.

Ik heb besloten de overige door u gevraagde informatie, opgenomen in de document met het nummer 19 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het volgende onderdeel van dit besluit.

5. Overwegingen

Het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder c, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten. Bij bepaalde passages uit de documenten met de nummers 8, 15, 16, 18 en 19 is het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten in het geding. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Openbaarmaking van de betreffende passages geeft inzicht in de informatiepositie van de politie en het OM en de door de politie en het OM gehanteerde strategieën en werkwijze, zowel op nationaal als internationaal niveau, en frustreert daarmee de opsporing en vervolging van strafbare feiten in het algemeen. Verder is te verwachten dat het openbaar maken van zulke informatie kan leiden tot calculerend gedrag bij (potentiele) dadergroeperingen, die met deze informatie hun voordeel zouden kunnen doen.

In die zin prevaleert dan ook de opsporing en vervolging van verdachte dadergroepen/daders en dus de strategie waarmee beoogd wordt mobiel banditisme aan te pakken boven het openbaar maken van documenten waaruit de werkwijze van de politie blijkt.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Datum
18 november 2015

Ons kenmerk
689911

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In de documenten met de nummers 8 tot en met 19 staan persoonsgegevens, zoals namen, handtekeningen, doorkiesnummers en persoonlijke e-mailadressen. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens onleesbaar gemaakt in deze documenten.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operatieve
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Datum
18 november 2015

Ons kenmerk
689911

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Aangezien de functies van de betrokken ambtenaren niet inhouden dat deze beroepsmatig regelmatig in de openbaarheid treden, heb ik de persoonsgegevens van deze ambtenaren verwijderd uit de openbaar te maken documenten. De namen van ambtenaren die wel een publieke functie vervulden heb ik laten staan.

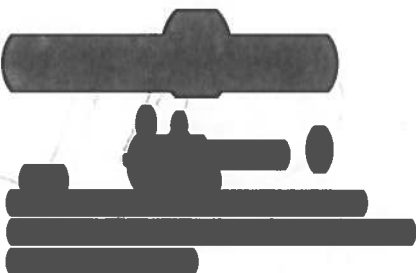
Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

In de meegestuurd documenten is per gelakte passage met een letter aangegeven op welke grond openbaarmaking is geweigerd. De rubricering van de weigeringsgronden treft u aan in bijlage 2 bij dit besluit.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Datum
18 november 2015

Ons kenmerk
689911

Bezwaarclausule

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH, Den Haag.

De documenten met nummer 15, 16 en 17 betreffen annotaties van de hand van een beleidsmedewerker aan een directeur ter voorbereiding van een overleg respectievelijk ter toelichting op een onderzoeksrapport. Deze annotaties zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad over mobiel banditisme en bevatten meerdere persoonlijke taxaties en beleidsopvattingen over het onderwerp mobiel banditisme.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Het document met nummer 18 is het verslag van een overleg van verschillende onderdelen van mijn ministerie, het OM en de politie over de aanpak van mobiel banditisme, waar deze elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid aan bijdragen. Het is daarmee een document opgesteld ten behoeve van intern beraad. Opvattingen, ideeën en standpunten worden uitgewisseld en daarnaast wordt besproken welke punten nog moeten worden uitgezocht.

Datum
18 november 2015
Oms kenmerk
689911

De document met het nummer 19 betreft een nota die is opgesteld ten behoeve van intern beraad over een presentatie van het Openbaar Ministerie en de politie over de aanpak van mobiel banditisme. Dit document bevat persoonlijke beleidsopvattingen over de strafrechtelijke aanpak van mobiel banditisme in het algemeen. Voor zover er ook feitelijke informatie in het document staat, is die informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien.

De hiervoor genoemde uitzonderingsgronden en beperking verzetten zich tegen openbaarmaking van het document met het nummer 19. Ik heb daarom besloten dit document in zijn geheel te weigeren. Voor zover er informatie in het document resteert waarop de uitzonderingsgronden en de beperking niet van toepassing zijn, merk ik op dat deze informatie reeds openbaar is. Hiervoor verwijs ik naar de documenten met de nummers 1 tot en met 6, waarvan de vindplaats is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit. Op deze informatie is de Wob niet van toepassing.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuur voering indien de standpunten van de betrokken ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Zij moeten in vertrouwelijke sfeer kunnen 'brainstormen' zonder vrees voor gezichtsverlies en bovendien moet worden gewaarborgd dat bij de primaire vormgeving van het beleid de betrokkenen in alle vrijheid hun gedachten en opvattingen kunnen uiten. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

6. wijze van openbaarmaking

De documenten met de nummers 7 tot en met 18 treft u bij dit besluit in kopie aan. De documenten met de nummers 1 tot en met 6 zijn reeds openbaar en voor een ieder beschikbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. Om u ter wille te zijn, is de vindplaats desalniettemin opgenomen in de inventarisatielijst in de bijlage.

Bijlage 1 – Inventarisatielijst
A) Documenten die reeds openbaar zijn

Directoraat-Generaal
 Rechtspleging en
 Rechtshandhaving
 Directie Juridische en
 Operationele
 Aangelegenheden
 Juridische Bestuurlijke en
 Operationele Zaken

 Datum
 18 november 2015
 Ons kenmerk
 589911

Nr	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Kamerbrief inzake de bestrijding van georganiseerd e criminaliteit van 26 maart 2012, vergaderjaar 2011-2012, 29 911, nr. 64.	Reeds openbaar, te raadplegen via de volgende link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29911-64.pdf .		Toenmalige minister van Veiligheid en Justitie.	Tweede Kamer.
2.	Kamerbrief inzake de aanpak van mobiel banditisme sinds 2012 van 9 oktober 2013 met het kenmerk 436485.	Reeds openbaar, te raadplegen via de volgende link: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2013/10/10/mobiel-banditisme-aanpak-sinds-2012 .		Toenmalige minister van Veiligheid en Justitie.	Tweede Kamer.
3.	Beantwoording kamervragen over mobiel banditisme van 3 december 2013, vergaderjaar 2013-2014, 29 911, nr. 87.	Reeds openbaar, te raadplegen via de volgende link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29911-87.pdf .		Toenmalige minister van Veiligheid en Justitie.	Tweede Kamer.
4.	Rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie centrum van het ministerie van Veiligheid en Justitie inzake de facilitering van mobiele bendes, uitgegeven in 2014.	Reeds openbaar, te raadplegen via de volgende link: https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/rondtrekkende-bendes.aspx?cp=44&cs=6799#project-informatie .			
5.	Kamerbrief inzake mobiele dadergroepen	Reeds opbaar, te raadplegen via de volgende link:		Toenmalige minister van Veiligheid en Justitie.	Tweede Kamer.

	van 10 december 2014 met het kenmerk 590868.	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2014/12/11/tk-mobiel-dadergroepen/lp-v-j-0000007124.pdf				Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechts-handhaving Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden Juridische Bestuurlijke en Operationele Zaken Datum 18 november 2015 Ons kenmerk 689911
6.	Beantwoording kamervragen over de toenemende problemen in Nederland met ronttrekkende Britse en Ierse zigeunerbendes van 30 juli 2015 met het kenmerk 664370.	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/07/30/beantwoording-kamervragen-over-de-toenemende-problemen-in-nederland-met-rondtrekkende-britse-en-ierse-zigeunerbendes		Minister van Veiligheid en Justitie.	Tweede Kamer.	

B) Documenten die geheel openbaar worden gemaakt

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
7.	Factsheet inzake mobiele bendes, ongedateerd.			Intern.	Intern.

C) Documenten die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
8.	Nota van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing inzake de integrale aanpak van Mobiel Banditisme 2012-2015 van juli 2012.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder c en e.	Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing, Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven.	Ministerie van Veiligheid en Justitie.
9.	Nota van 21 augustus 2012 aan de minister over de aanpak van mobiele bendes.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.
10.	Nota van de leden van het NPC aan de minister van 1 november 2012 inzake de stand van	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.

	zaken actieplan criminaliteit tegen bedrijven.				
11.	Nota van 10 september 2013 aan de minister inzake onderzoek van de Universiteit Utrecht naar mobiele bendes.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.
12.	Nota van 9 december 2013 aan de minister inzake het VAO Mobiel Banditisme met bijlagen.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.
13.	Nota van 20 februari 2014 aan de minister inzake het rapport Criminaliteit onder Midden- en Oost-Europeanen van Politie en Wetenschap.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.
14.	Nota van 23 juni 2014 aan de minister inzake vragenvuur PVV Oost-Europese bendes.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e.	Intern.	Intern.
15.	Annotatie, ongedateerd.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder c en e en artikel 11.	Intern.	Intern.
16.	Annotatie, ongedateerd.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder c en e en artikel 11.	Intern.	Intern.
17.	Annotatie, ongedateerd.	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder e en	Intern.	Intern.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Juridische Bestuurlijke en
Operationele Zaken

Datum
18 november 2015
Ons kenmerk
589911

			artikel 11.			Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
18.	Verslag ketenoverleg van 5 februari 2014	Deels openbaar.	Artikel 10, tweede lid, onder c en e en artikel 11.	Intern.	Intern.	Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden Juridische Bestuurlijke en Operationele Zaken
						Datum
						18 november 2015

D) Documenten die geheel niet openbaar worden gemaakt

Ons kenmerk
689911

Nr.	Document	Beeoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
19.	Nota van 25 september 2013 aan de minister inzake een presentatie van het OM en Politie over hun aanpak van mobiele bendes.	Geweigerd.	Artikel 10, tweede lid, onder c en e en artikel 11.	Intern.	Intern.

Bijlage 2 –Rubricering weigeringsgronden in de documenten

Rubricering	Betekenis
Geen letter	Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e).
A	De opsporing en vervolging van strafbare feiten (artikel 10, tweede lid, onder c).
B	Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 11).

Fact sheet mobiele bendes

Criminaliteitsbeeld

- De meeste mobiele daders (meer dan driekwart) hebben geen (bekende) vaste woon- of verblijfplaats in Nederland.
- opdrachtgevers meestal in het buitenland.

Resultaten

- de afgelopen jaren zijn steeds meer verdachten van vermogensdelicten uit Oost-Europa aangehouden die niet in Nederland woonachtig zijn.
- In 2012: bijna 5000 personen (in 2010: bijna 4300). Een groot deel daarvan maakt deel uit van rondtrekkende bendes.
- Op 1 december gaat de Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (GIO) met het bedrijfsleven van start.
- Preventie:
  - maatregelen tegen skimmen: nieuwe passen, fraude met 80% gedaald
  - maatregelen tegen plofkraken (obstakels plaatsen)
  - Veilig Ondernemen Scan: een korte digitale vragenlijst waarmee ondernemers gratis en eenvoudig inzicht krijgen in de verschillende criminaliteitsrisico's voor hun onderneming en het

gebouw zoals bijvoorbeeld inbraak, diefstal en ICT-criminaliteit,

- Keurmerk Veilig Ondernemen: certificering als er gezamenlijk maatregelen op het gebied van veiligheid worden getroffen, bijvoorbeeld collectieve surveillance, parkmanagement, toegangscontroles, collectief cameratoezicht of het verbeteren van de verlichting op het (bedrijven)terrein
- Digitaal Opkopersregister: handelaren moeten een inkoopregister bijhouden, waarin tevens de identiteit van de aanbieder van de goederen wordt vastgelegd. Opkopers op afstand gecontroleerd worden door politie of boa's. Koppeling aan de antidiefstalsite stopheling.nl.
- De politie richt een informatiecel Mobiel Banditisme op.

Europese samenwerking (EMPACT):

- In 2013 50 gezamenlijke opsporingsonderzoeken gestart, 12 actiedagen, waarbij meer dan 200 verdachten werden gearresteerd.

- Gezamenlijke actie tegen metaaldiefstallen: 266 arrestaties, 30 voertuigen in beslag genomen. In NL 4 strafrechtelijke onderzoeken als vervolg.
- Juni 2013: Een Litouwse dadergroep (auto-inbraken) opgepakt: 5 arrestanten inclusief de leider van de organisatie in Litouwen.
- In 2014 project tegen woninginbraken.
- Goede samenwerking met de bronlanden: Roemenië, Bulgarije, Litouwen, Polen.
- Zo zijn er al goede afspraken gemaakt over aanwezigheid Roemeense politie bij Koningsdag 2014 en Gay Pride (aug 2014).

Roma

- Aanwijzingen dat in de Romagemeenschap groepen betrokken zijn bij criminele activiteiten, bijvoorbeeld mensenhandel, GBA-gerelateerde fraude, inzetten van kinderen jonger dan 12 jaar, bijv voor georganiseerd bedelen en zakkenrollerij.
-

Integrale aanpak
van
Mobiel Banditisme
2012-2015

Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing – Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven
Juli 2012

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Analyse	4
3.	Huidige aanpak	7
3.1	Nationale aanpak – preventieve maatregelen	7
3.2	Nationale aanpak – repressieve maatregelen	8
3.3	Nationale aanpak – publiek-private samenwerking	10
3.4	Nationale aanpak – bestuurlijke maatregelen	11
3.5	Internationale aanpak – grensgebieden	11
3.6	Internationale aanpak – Europees niveau	11
3.7	Knelpunten in de aanpak	13
4.	Beteugelen van mobiel banditisme	15
4.1	Een integrale aanpak	15
4.2	Maatregelen	16
4.2.1	Preventieve maatregelen	16
4.2.2	Tegenhouden	18
4.2.3	Opsporing	19
4.2.4	Vervolging	21
5.	Governance en begroting	22
5.1	Regie	22
5.2	Uitvoering	22
5.3	Communicatie	22

1. Inleiding

Mobiel banditisme is van alle tijden. Wie de geschiedenisboeken erop naslaat, komt ze al in de verre Oudheid tegen. Soldaten van Caesar die na de moord op hun leider rovend door het land trekken. Attila, de leider van de Hunnen, die zijn rijk in het zadel houdt louter door te plunderen. In Nederland komt struikroverij vooral in de zestiende en zeventiende eeuw veelvuldig voor. In het zuiden waren bijvoorbeeld de 'bokkenrijders' berucht. De mare ging dat ze een pact met de duivel hadden gesloten en zich 's nachts – net als de duivel – op bokkenpoten verplaatsten.

Struikrovers hebben in de loop der tijden soms een romantisch imago gekregen. Ze zouden alleen van de rijken stelen en de buit verdelen onder de armen. Het bekendste voorbeeld hiervan is Robin Hood. Equivalenten van de Britse Robin Hood zijn onder meer de 'hajduks' in Servië, de 'kleften' in Griekenland en 'kozakken' in Rusland. In werkelijkheid is er echter niets romantisch aan deze rondtrekkende bendes. Het gaat om ordinare gecalculeerde criminaliteit, waar veel burgers en bedrijven ernstig door gedupeerd worden.

Om deze grensoverschrijdende georganiseerde bendes effectief en efficiënt te bestrijden is een aanpak zowel op nationaal als op Europees niveau nodig. In 2010 zijn daartoe belangrijke eerste stappen gezet. Zo is op EU-niveau een gezamenlijke Europese aanpak geformuleerd en is op nationaal niveau een proeftuin ingericht om een vernieuwende aanpak te beproeven van informatieuitwisseling tussen winkelketens en de politie over mobiele bendes die winkeldiefstal plegen.¹ In 2011 is besloten de veelbelovende proeftuin om te vormen tot een reguliere werkwijze en bovendien te werken aan een integrale aanpak van mobiele bendes. De hoofdlijnen van de nationale aanpak heeft de minister van V&J op 27 februari 2012 in een convenant met Detailhandel Nederland bezegeld.² Verder wordt er in toenemende mate (inter)nationaal binnen de politie samengewerkt tegen mobiele bendes, ook bij de aanpak van ladingdiefstal. Een overzicht van de internationale ontwikkelingen is op 26 maart 2012 naar de Tweede Kamer gestuurd.³

In 2012 is het vizier nationaal gericht op het bestendigen en verbreden van de aanpak. In dit actieplan wordt daar invulling aan gegeven. Na een korte analyse van de aard en omvang in hoofdstuk 2 en de huidige aanpak van mobiel banditisme in hoofdstuk 3, volgen in hoofdstuk 4 de maatregelen voor de integrale aanpak in de periode 2012-2015, waarna hoofdstuk 5 besluit met de randvoorwaarden voor de uitvoering.

¹ Kamerstukken II, 2009-2010, 28 684, nr. 273 en Kamerstukken II, 2010-2011, 28 684, nr. 301.

² Kamerstukken II, 2011-2012, 29 911, nr. 62.

³ Kamerstukken II, 2011-2012, 29 911, nr. 64.

2. Analyse

Definitie

Mobiel banditisme wordt op Europees niveau als volgt gedefinieerd: "Een mobiele (rondtrekkende) dadergroep is een vereniging van daders die zich stelselmatig verrijken middels vermogenscriminaliteit of fraude, een breed scala aan operaties uitvoeren en internationaal actief zijn."⁴ Uit analyse van het KLPD blijkt dat het niet zo zeer vaste groepen betreffen, maar eerder netwerken van personen die in wisselende samenstelling misdrijven plegen. In dit verband wordt ook wel gesproken over fluïde netwerken.

Aard

Zoals uit de definitie blijkt plegen mobiele bendes een breed scala aan vermogensdelicten. Daarbij wordt een aantal delicten concreet genoemd. Zo richten mobiele bendes zich in georganiseerd verband – in een al dan niet wisselende samenstelling – vooral op winkeldiefstallen, inbraken in woningen en bedrijven, oplichting, skimming, zakkenrollen, diefstal van metalen (met name koperdiefstal), ladingdiefstal, voertuigdiefstal en diefstal op bouwplaatsen.

Schade

Veelal kan niet inzichtelijk gemaakt worden dat de criminaliteit door mobiele bendes is gepleegd. In (te) veel gevallen worden de daders niet gepakt, of kan er geen direct verband worden gelegd tussen afzonderlijke in het land gepleegde (lichtere) delicten en een specifieke dadergroep. Daardoor is het lastig de totale schade te becijferen die aangericht wordt door mobiele bendes. Wel zijn er aanwijzingen dat de totale schade door deze groepen groot is. In het onderzoek *Itinerant groups target stores in European Union* (2009), dat in opdracht van Detailhandel Nederland is uitgevoerd, wordt becijferd dat alleen al winkeliers in Europa jaarlijks € 7,6 miljard schade lijden, waarvan € 250 miljoen in Nederland.

Omvang

Alle West-Europese landen kampen met mobiele bendes en de omvang van het probleem neemt toe. Reeds in het *Nationaal Dreigingsbeeld* van 2008 werd de zorgwekkende trend van de rondtrekkende bendes signaleerd. Volgens het onderzoek *Itinerant groups target stores in European Union* dat het jaar daarop verscheen, zou alleen in Duitsland en België sprake zijn van een stabilisatie. Op nationaal niveau geeft het KLPD aan dat het lastig te bepalen is of zich een toename van deze bendes voordoet, ook omdat bij lokale aangiften niet specifiek aangegeven wordt dat het mogelijk om mobiel banditisme gaat. Aan de andere kant is er ook geen enkele aanwijzing voor een mogelijke afname van de problematiek. Op basis van algemene cijfers van geregistreerde criminaliteit valt dus niet uit te maken of er van mobiel banditisme sprake is. Wel doen bepaalde modus operandi en beelden van camera's vermoeden dat dit het geval is.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Hoewel het aandeel van deze Oost-Europeanen bescheiden lijkt, is er wel degelijk

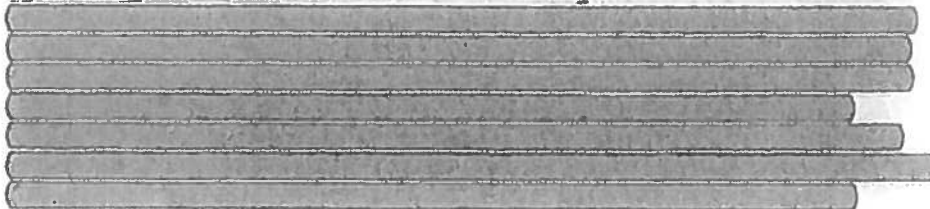
A

⁴ Conclusies van de Raad van de Europese Unie, 2 en 3 december 2010. In dit actieplan worden de termen 'mobiele bendes' en 'mobiel banditisme' aangehouden.

⁵ Justitiële Informatiedienst (JustID).

reden tot zorg. Niet alleen is het aantal van bijna 1.900 veroordelingen per jaar op een totaal van 125.000 niet te verwaarlozen, ook is een stijgende trend waarneembaar.

Thuislanden

Dadertypologie

Het rapport *Itinerant groups target stores in European Union* onderscheidt twee types rondtrekkende bendes: de hit-and-run bendes en de meer professioneel georganiseerde bendes. De hit-and-run bendes reizen met een man of drie naar West-Europa, voeren de diefstallen uit en vertrekken binnen een dag weer naar het thuisland. Het zijn veelal jonge daders, die de diefstallen plegen om zich van luxe goederen te voorzien of om hun studie te bekostigen. Vaak gaat het om Polen, Roemenen, Bulgaren of onderdanen van de Baltische staten.

Het tweede type is meer georganiseerd, kan wel tot 75 man omvatten, en trekt enkele weken in groepen van twee tot vijf personen door West-Europa. Ze verblijven in hotels, op campings, in huisjes in bungalowparken of vinden onderdak bij geëmigreerde landgenoten en maken in het thuisland deel uit van een criminele organisatie. Het KLPD onderscheidt bij het tweede type twee subtypes. De 'sub cultural based networks' sluiten zich aan bij criminele netwerken in Nederland die gelieerd zijn aan het thuisland en maken gebruik van hun faciliteiten. De 'foreign based networks' bestaan uit buitenlandse criminele netwerken die in Nederland gedurende een bepaalde periode delicten plegen en dan weer verder trekken.

De politie onderscheidt daarnaast nog een derde dadertype: de regionale dadergroepen die structureel 'even' de grens oversteken uit Duitsland of België en dan in het grensgebied delicten plegen. Veelal blijven ze in een straal van enkele tientallen kilometers van de grens en slaan met name toe in (Zuid-)Limburg en Brabant.

Verschil mobiel banditisme met rondtrekkende dadergroepen

Er zijn echter ook mobiele dadergroepen actief die 'gewoon' in Nederland wonen, soms een dubbele nationaliteit bezitten, en vanuit hun verblijfplaats het land afschuimen. Dit type dadergroep is dus niet internationaal actief (zoals mobiele bendes), maar het ligt voor de hand om ook deze groep, daar waar van toepassing, in de integrale aanpak te betrekken. Deze categorie criminelen wordt aangeduid als rondtrekkende dadergroep. Lees in dit stuk dan ook, indien van toepassing, naast mobiele bendes ook rondtrekkende dadergroepen.

Modus operandi

Er blijkt allerm minst sprake van een eenvoudig te beschrijven verschijnsel: de daders werken vaak alleen, of in groepjes van enkele personen, welke soms weer onderdeel vormen van een meer omvangrijk crimineel netwerk. Soms verblijft men maar kort in ons land, niet zelden is men hier evenwel langer, al dan niet met een formele vreemdelingstatus, inschrijving in het GBA en een burgerservicenummer (belasting betalend). Meer dan gebruikelijk bij 'gewone criminelen' heeft men een grote criminele actieradius die de grenzen van gemeenten en regio's al snel zal overschrijden. Niet alleen kenmerken de mobiele bendes zich door

diversiteit, ook hun dynamiek is opvallend: men verplaatst zich gemakkelijk naar gebieden waar zich criminele kansen lijken voor te doen, of waar men minder risico's denkt te lopen in termen van pakkans en bestraffing. (

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

A

Het dominante kenmerk van het mobiel banditisme is dus zijn verscheidenheid en veranderlijkheid – er is geen vast en simpel patroon van criminele groepen die zich stelselmatig naar ons land zouden bewegen om delicten te plegen. De samenstelling wisselt, de regio waar ze actief zijn varieert, soms is sprake van kleinschaligheid en soms van meer georganiseerde organisaties. De delicten die ze plegen vormen ook geen vast gegeven, zij het dat het vrijwel alleen gaat om vormen van vermogenscriminaliteit. (

[REDACTED]
[REDACTED]

A

3. Huidige aanpak

Zoals bij vrijwel alle vormen van criminaliteit tegen bedrijven is de bestrijding van delicten gepleegd door mobiele bendes een gedeelde verantwoordelijkheid van publieke en private partijen. Opsporing en vervolging zijn natuurlijk een uitsluitende verantwoordelijkheid van de overheid. Voor de private partijen ligt de verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid vooral in het treffen van preventieve maatregelen.

3.1 Nationale aanpak – preventieve maatregelen

a. Winkeldiefstal

De detailhandel levert de nodige inspanningen om winkeldiefstal door mobiele bendes te voorkomen. Al die maatregelen gericht op preventie van winkeldiefstal dragen natuurlijk direct bij aan het tegenhouden van mobiele bendes. De detailhandel geeft volgens eigen opgave aan beveiliging ongeveer 300 miljoen euro per jaar uit.⁶

b. Ladingdiefstal

De transportsector heeft tevens de laatste jaren flinke inspanningen gepleegd om het aantal ladingdiefstallen tegen te gaan. De organisatie TLN (Transport en Logistiek Nederland) en TAPA (Transported Asset Protection Association) staan hun leden actief bij met raad en daad, zoals bij het project om overvallen op vrachtwagens te voorkomen. Het publiek-private project Secure Lane, uitgevoerd door de stichting Crimineel, waarin de transportas Venlo-Rotterdam onder slim proactief cameratoezicht staat om transportcriminaliteit tegen te gaan, mag ook zeker genoemd worden.

[REDACTED]

A

c. Skimmen

Banken en detailhandel hebben de nodige maatregelen genomen om het skimmen van bankpassen tegen te gaan. Aanpassingen aan geld- en betaalautomaten zijn uitgevoerd en er wordt (versneld) overgegaan van het 'pinnen' naar het 'dippen', waarbij gebruik wordt gemaakt van de minder fraudegevoelige chip op de betaalpas. De schade door skimming is door diverse maatregelen inmiddels gedaald.

d. Inbraken

Het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) is een goede systematiek waarlangs de inbraakbeveiliging van bestaande huizen en nieuwbouw, maar ook de woonomgeving (wijk en buurt), naar een hoger niveau getild kan worden. Huizen die PKVW gecertificeerd zijn hebben 60% minder risico op een (poging tot) inbraak. Het ministerie van V&J en het CCV, die het PKVW in beheer heeft, stimuleren de toepassing van het PKVW. In 2012 wordt bovendien een proef gehouden om herhaald slachtofferschap na een inbraak te voorkomen. Slachtoffers van een woninginbraak kunnen een subsidie krijgen om een alarmsysteem aan te schaffen.

⁶ De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 komt (op basis van zelfrapportage door het bedrijfsleven) uit op een bedrag van circa 136 miljoen euro per jaar.

Buiten inbraken in woningen, vinden er ook inbraken plaats bij bedrijven en instellingen. Om onder meer bedrijfsinbraken verder terug te dringen is de zogeheten VKB-regeling ontworpen. Op basis van deze regeling krijgen (kleinere) ondernemers een gedeelte vergoed van de beveiligingsmaatregelen die zij nemen, op basis van een uitgevoerde risicoanalyse. ( )

| A

e. *Voertuigcriminaliteit*

Publieke en private partijen participeren in de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit (AVc). AVc stimuleert en ondersteunt actief de publieke en private partijen bij de aanpak van diefstal van en vanuit voertuigen.

f. *Koperdiefstal*

Op Europees niveau is geconstateerd dat mobiele bendes in toenemende mate koper stelen.⁷ Op de *hot spots* – het spoor en het hoofdelektriciteitsnet – wordt jaarlijks voor miljoenen euro's aan preventieve maatregelen getroffen. Voor de publiek-private aanpak van koperdiefstal loopt een apart project, 'Actie Koperslag'.

3.2 Nationale aanpak – repressieve maatregelen

a. *Opsporing algemeen*

De politie heeft maatregelen genomen om extra waakzaamheid tot stand te brengen. Zo lopen er verschillende opsporingsonderzoeken in de regio's naar mobiele bendes. Onlangs is in de regio Haaglanden een Roemeense bende skimmers opgerold in goede samenwerking met Roemenië en Europol.

b. *Opsporing skimming*

Er is een landelijk Skimmingpoint opgericht om mobiele bendes die zich bezighouden met skimming op te sporen.

c. *Opsporing inbraken*

Er zijn *Acties Waakzaam mobiel banditisme* opgezet door het KLPD in samenwerking met andere korpsen, gericht op woning- en bedrijfsinbraak. Deze acties blijken succesvol: ze leveren naast aanhoudingen veel informatie op over criminele samenwerkingsverbanden. Zo zijn er honderd controleacties uitgevoerd ter zake van inbraken. Bij een controleactie in de regio Utrecht zijn zo'n 80 gesignaleerde Oost-Europeanen van de weg gehaald en bijna dertig arrestaties verricht.

Daarnaast zijn met de politie en het OM afspraken gemaakt over de aanpak van diverse vormen van criminaliteit.⁸ Het gaat over onder andere overvallen en woninginbraken. Nu zijn er al tien regionale high impact crime-teams gericht op het bestrijden van dergelijke fenomenen. Voor zover leden van mobiele bendes aan de criteria voldoen worden ook zij daarin opgenomen.

⁷ In Nederland is in de politiestructuren slechts een enkele rondtrekkende bende gesignaleerd die zich met koperdiefstal bezighoudt. Er zijn 55 subjecten in de database van Waakzaam Koperslag gevonden die ook in de database van Waakzaam Mobiel Banditisme voorkomen, die een buitenlandse nationaliteit hebben en geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland.

⁸ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 000 VI, nr. 2.

d. Opsporing voertuigcriminaliteit

Aanvullend blijken mobiele bendes betrokken bij auto-inbraken waarbij men het heeft voorzien op laptops, mobiele telefoons en op onderdelen zoals navigatieapparatuur, airbags en koplampunits. De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft in het najaar van 2011 een publiek-private aanpak gelanceerd, samen met het Verzekeringsbureau bestrijding Voertuigcriminaliteit (VbV), politie, Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit en de ANWB. Met deze aanpak, waaronder begrepen de inzet van lokauto's, zijn diverse daders (niet per se van mobiele bendes) opgepakt en daalde het aantal autokraken in de regio Utrecht met 40%. Naar aanleiding van het succes van deze pilot wordt de Utrechtse aanpak ook in andere regio's uitgerold. Inzet is om het aantal autokraken in Nederland met 20% terug te dringen, gemeten in 2014 ten opzichte van 2011 naar aangifte en schadelast.

e. Identiteitsvaststelling

Progis is een programma voor identiteitsvaststelling dat in 2012 uitgerold wordt naar alle politiebureaus. Daarmee kunnen snel vingerafdrukken en identiteitsdocumenten worden gescand en vergeleken met databases.

f. Vervolgging en recidive

Sinds 2007 zijn lidstaten verplicht veroordelingen te melden aan het land van herkomst van de veroordeelde, zodat in dat land alle strafrechtelijke antecedenten uit de EU van een onderdaan beschikbaar zijn. Met ingang van april 2012 is het Europees Strafrechter Informatiesysteem (ECRIS) ingevoerd dat de informatie-uitwisseling automatiseert, waarmee de beschikbaarheid en de volledigheid van deze informatie wordt verbeterd en een betere check op buitenlandse antecedenten praktisch mogelijk is. In de toekomst zal bij de straftoemeling rekening worden gehouden met eerdere veroordelingen in het land van herkomst en in andere EU-lidstaten. Het OM zal sneller voorlopige hechtenis vorderen om verdachten met het oog op vluchtgevaar vast te houden tot aan zitting, met aansluitende executie (in Nederland of middels overdracht aan herkomstland).

g. Sanctieoplegging

Leden van mobiele bendes moeten bij voorkeur hun vrijheidsstraf in eigen land uit gaan zitten. Die mogelijkheid ontstaat als het voorstel wordt aangenomen voor de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafvonnissen (WETS) dat op grond van het Europese kaderbesluit ter zake op 5 december 2011 is ingediend bij de Tweede Kamer. De wet geldt alleen voor vonnissen van na het moment van inwerkingtreding en slechts voor de EU-landen die het kaderbesluit ook hebben geïmplementeerd.⁹

h. Uitzetting

Strafrechtelijk veroordeelde vreemdelingen zonder verblijfstatus komen sinds 2011 niet meer in aanmerking voor voorwaardelijke invrijheidstelling na tweederde van de straf. In plaats daarvan heeft de minister van V&J nu de bevoegdheid om de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf tussentijds te beëindigen, indien de vreemdeling kan worden uitgezet. Dat

⁹ Polen heeft een uiterlijk tot 5 december 2016 geldend voorbehoud gemaakt dat Poolse veroordeelden alleen met hun instemming worden overgebracht. Waar het veroordeelden betreft met de nationaliteit van een land buiten de EU geldt het WOTS-regime. Alle leden van de Raad van Europa (behalve Monaco) zijn partij bij het Verdrag Overbrenging Oevonnissie Personen (VOGP) die overbrenging mogelijk maakt. Anders dan bij de WETS is hier voorwaarde voor overbrenging dat niet alleen Nederland en het andere land het daarover eens moeten zijn maar ook de betrokken gedetineerde.

betekent dat als de illegaal niet meewerkt aan de uitzetting, hij de volledige straf moet uitzitten. Als hij wel terugkeert, dan kan de straf worden bekort. Hierdoor wordt voor de strafrechtelijk veroordeelde vreemdeling gedurende de tenuitvoerlegging van zijn straf een prikkel tot vertrek gecreëerd. Keert de vreemdeling terug naar Nederland en heeft hij geen verblijfstitel, dan 'herleeft' het strafresistant en wordt door het OM een tenuitvoerlegging gevorderd.

i. *Ongewenstverklaring*

Om een goede reactie te kunnen geven op buitenlandse mobiele bendes is alertheid nodig in de onderkenning van de herkomst, verblijfplaats en de nationaliteit van verdachten. Dat moet helder maken of er sprake is van lidmaatschap van een mobiele bende, zodat een passende straf kan volgen. Dit noopt tot een verbinding tussen strafrecht en vreemdelingenbeleid, die inmiddels is gerealiseerd onder regie van de in 2010 ingestelde Task Force 'Vreemdelingen in de Strafrechtsketen' (VRIS). Op basis van het strafvonnis wordt nagegaan of het verblijfsrecht kan worden beëindigd en of de vreemdeling ongewenst verklaard kan worden. Zulk een ongewenstverklaring is in 2011 bij 230 EU-burgers gebeurd, waaronder zestig Polen, vijftig Roemenen en twintig Litouwers. Bij de beslissing tot ongewenstverklaring is het nuttig om te beschikken over informatie over eventuele veroordelingen van betrokkene in andere lidstaten, die door ECRIS geleverd kan worden.

3.3 Nationale aanpak – publiek private samenwerking

Mobiel banditisme is een onderwerp dat al langere tijd de aandacht krijgt van politie, justitie en het georganiseerde bedrijfsleven. Zo kende het uit 2005 daterende tweede Actieplan Veilig Ondernemen (AVO) van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) een project gericht op het tegenhouden van georganiseerde criminaliteit. Dit project heeft een beschrijving opgeleverd van interventiescenario's en mogelijkheden voor het tegenhouden van georganiseerde bendes (SMVP, 2006). De scenario's zijn door publieke en private partijen echter verder niet planmatig toegepast.

In januari 2010 zijn publieke en enkele private partijen een 'proeftuin' gestart om mobiele bendes beter te bestrijden. Doel van dit initiatief is de uitwisseling van beeldmateriaal en informatie over modi operandi tussen bedrijfsleven en politie te verbeteren. Vooral de grote winkelketens blijken te beschikken over informatie over rondtrekkende bendes. In de proeftuin is een ketenbenadering ontwikkeld, waarbij gegevens van detailhandel, politie en OM met elkaar in verband worden gebracht. Wanneer zij mobiel banditisme vermoeden of vaststellen, leveren de winkelketens informatie aan bij het loket van de dienst Ipol van het KLPD. De informatie betreft bijvoorbeeld proces-verbaalnummers van aangehouden verdachten of camerabeelden. Het KLPD heeft een database ingericht, waarin gegevens van de winkelketens worden opgenomen. Deze worden geanalyseerd en gematched met andere politieke informatie.

De uitkomsten worden gebruikt om de prioritering en de pakkans bij de opsporing te verbeteren, waar nodig en mogelijk door de inrichting van een (tijdelijk) projectteam door de Bovenregionale Recherche (BR). De evaluatie maakt duidelijk dat de werkwijze in de proeftuin kan bijdragen aan een effectievere aanpak van rondtrekkende bendes: een aantal actieve dadergroepen in de Randstad is daadwerkelijk aangehouden. In deze gevallen ging het wel om heterdaad-aanhoudingen. Prioritering stond diepgaander onderzoek in de weg. De

aanpak vanuit de opsporing behoeft dan ook verdere verbetering. De informatie moet in de verdere doorontwikkeling aangewend worden om meer zaken op te lossen en bedrijven te attenderen, zodat zij (preventieve) maatregelen kunnen treffen. Bovendien moet een oplossing gevonden worden voor de arbeidsintensieve analyse die deze werkwijze voor de dienst Ipol met zich meebrengt, zeker wanneer een groter aantal winkelketens zich bij deze methodiek aansluit.

3.4 Nationale aanpak – bestuurlijke maatregelen

Ook de rol van het bestuur in de overheidsbrede aanpak van mobiele bendes is van belang. Hierbij valt te denken aan de aanpak van 'facilitators' die onderdak bieden aan rondtrekkende bendes of die heling van gestolen goederen mogelijk maken. Het is van belang dat bestuurders over relevante informatie beschikken over bijvoorbeeld huisjesmelkers, illegale onderhuur, helingpraktijken in een horecazaak om daartegen adequaat op te treden. Bijvoorbeeld door het intrekken of weigeren van een (horeca)vergunning. Op dit moment wordt hieraan in het kader van de aanpak van mobiele bendes geen speciale invulling gegeven. De ontwikkeling van een barrièremodel zou hierin kunnen voorzien. De mogelijkheden van bestuurlijke instrumenten worden nog in onvoldoende mate benut.

3.5 Internationale aanpak – grensgebieden

Ook met onze buurlanden wordt – vooral in de grensregio's – samengewerkt om vormen van grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken. Dat gebeurt onder meer door te investeren in gemeenschappelijke criminaliteitsbeeldanalyses en versterken van de samenwerking bij het oplossen van operationele knelpunten aan de grens. Aan de oostgrens fungeert een gemeenschappelijk Duits-Nederlands politieteam, waar ook de Koninklijke Marchaussee deel van uitmaakt, dat mobiel banditisme als taakaccent heeft en grensoverschrijdend informatie kan uitwisselen en gezamenlijk hiertegen optreedt.

3.6 Internationale aanpak – Europees niveau

2010

Tijdens de informele JBZ Raad van 15 juli 2010 is op voorstel van het Belgische voorzitterschap een gezamenlijke aanpak van mobiele bendes omarmd. Het initiatief is uitgemond in de formulering van Raadsconclusies, die tijdens de JBZ Raad van 2 en 3 december 2010 zijn bekrachtigd. De Europese aanpak voorziet in een grondige analyse van de problematiek door zowel de individuele lidstaten als Europol. Daarmee kan een beter inzicht verkregen worden in de mogelijke toename van mobiel banditisme en de implicaties daarvan voor burgers en bedrijven. Meer opsporingsonderzoeken met een internationale dimensie en in het bijzonder financieel rechercheren – zo nodig in Joint Investigation Teams –, meer internationale strafrechtelijke samenwerking en een krachtige bestuurlijke aanpak tegen het faciliteren van de dadergroepen (zoals onderdak bieden en heling) zijn kernelementen van de aanpak. Bovendien wordt de door Nederland voorgestane publiek-private samenwerking, die in ons land in de proeftuin gestalte heeft gekregen, op Europees niveau omarmd. Voor de bestuurlijke aanpak wordt een informeel netwerk opgericht, alwaar onder meer *best practices* uitgewisseld en nieuwe initiatieven ingebracht worden en – met inachtneming van nationale

wetten – onderzocht wordt welke informatie tussen bestuurlijke en wetshandhavende instanties gedeeld kan worden binnen EU-lidstaten.

2011

In 2011 is de problematiek nog twee maal in de JBZ Raad besproken: op 9 en 10 juni 2011 en op de bijeenkomst van 13 en 14 december 2011. Tijdens de JBZ Raad van 9 en 10 juni 2011 is besloten dat rondtrekkende bendes een van de prioriteiten van de EU zijn in het kader van de bestrijding van internationale en georganiseerde criminaliteit in de periode 2011-2013. In de beleidscyclus voor de aanpak van internationale en georganiseerde criminaliteit wordt op EU-niveau een strategisch en operationeel plan ontwikkeld om mobiele bendes aan te pakken. België en Frankrijk treden op als trekkers. Nederland participeert actief in dit traject in de persoon van de Rotterdamse recherchechef. Primair gaat de aandacht uit naar inbraak, voertuigcriminaliteit en winkeldiefstal gepleegd door mobiele bendes.

Intussen is Europol gestart met het uitvoeren van een analyse die begin 2012 is verschenen. Bij Europol worden misdaadfenomenen via Analytical Work Files benaderd. De Nederlandse politie heeft zich in 2011 aangesloten bij de AWF gericht op mobiele bendes. Verder is de Nederlandse politie in samenwerking met Litouwen bezig met het opzetten van een Joint Investigation Team (JIT) om Litouwse dadergroepen aan te pakken. Het vormen van JIT's om gezamenlijk de rondtrekkende bendes te bestrijden, strookt met de eerdere Raadsconclusies. Toen is ook het informeel netwerk voor de bestuurlijke aanpak aangekondigd, dat in 2011 opgericht is. De scope van het netwerk is inmiddels uitgebreid naar andere georganiseerde misdaadfenomenen zoals mensenhandel en financieel-economische criminaliteit. In Raadskader wordt gesproken over beleidsmatige invulling van de bestuurlijke aanpak en over het opzetten van een meer operationeel expertnetwerk bij Europol.

Op 13 en 14 december 2011 hebben de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op EU-niveau wederom gesproken over de aanpak van mobiele bendes. Bij die gelegenheid hebben Frankrijk, Duitsland, Italië en Spanje een (informeel) *non paper* ingediend, waarin ze verzoeken om een gemeenschappelijke en gecoördineerde actie tegen het groeiende probleem van rondtrekkende bendes. Acht maatregelen worden in het *non paper* voorgesteld, gericht op:

- Beter gebruik van Europol en zijn middelen.
- Versterken en organiseren van het bestaande netwerk van nationale contactpunten voor rondtrekkende bendes.
- Garanderen van de traceerbaarheid van de verkoop van bepaalde metalen door een EU-wet die de betaling van dergelijke transacties met liquide middelen verbiedt.
- Het dichter bij elkaar brengen van het strafrecht van EU-lidstaten ten aanzien van het ontvangen en de doorverkoop van gestolen goederen en bezit door rondtrekkende bendes.
- Zeker stellen dat de richtlijn *on enforcing the sentence in the country of origin* is omgezet.
- Bij Europol een Europees alarmeringssysteem opzetten gericht op nieuwe typen delicten door mobiele bendes, gevoed door operationele informatie verschaft door lidstaten.
- Het verhogen van het aantal JIT's, gefinancierd door Eurojust, met als doel grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken, in het bijzonder ten aanzien van onderzoeken gericht op bezit en middelen van verdachten.
- De maatregelen dienen een evaluatiecriterium te zijn voor EU kandidaat-lidstaten en een element te zijn bij de invulling van de relaties tussen de EU en andere derde landen.

Operationele samenwerking

Nederland doet ook mee aan specifieke EU-acties om informatie over dadergroepen uit te wisselen en aan te pakken.¹⁰ Dit staat naast de reguliere mogelijkheden om via Europol en Eurojust internationale verbanden te leggen ter versterking van de grensoverschrijdende operationele samenwerking. Specifiek voor de aanpak van mobiele bendes heeft Europol twee concrete projecten lopen, EEOC en FURTUM, waarin opsporingsonderzoeken worden voorbereid, expertise gedeeld en concrete ondersteuning gegeven. Dat leidt, bijvoorbeeld, tot gezamenlijk onderzoek, samen met België, Frankrijk en Europol, naar een mobiele bende die zich in woninginbraken heeft gespecialiseerd.

Europol beschikt over een systeem, het Europees Informatiesysteem (EIS), waarmee lidstaten elkaar kunnen bevragen, zaken vergelijken en coördineren. Daarmee kon de Londense politie bijvoorbeeld een bende Roemeense geldautomatenkrakers arresteren waarvan leden ook in andere lidstaten gezocht werden wegens vrouwenhandel en gewapende overvallen. De inzet is om de Nederlandse Basisvoorziening Opsporing zodanig te koppelen met het EIS dat ook ons land daar ten volle van kan profiteren.

Ten slotte zijn de EU-lidstaten bezig instrumenten voor ontneming te implementeren. Ze moeten een nationaal Asset Recovery Office (ARO) aanwijzen (in Nederland is dat het Bureau Ontnemingen OM), als onderdeel van het internationale netwerk van nationale Financial Intelligence Units (FIU's). Daardoor kunnen ze het crimineel verworven geld sneller afnemen – vaak belandt de buit van mobiele bendes immers snel in het buitenland, meestal de landen van herkomst van de daders; dat zijn vermoedelijk ook de plaatsen waar de gestolen goederen verkocht worden en gelden zullen moeten witgewassen. Bovendien moeten de lidstaten het kaderbesluit implementeren dat ziet op de wederzijdse erkenning van beslissingen tot confiscatie. De Nederlandse officier van justitie is al bevoegd om bij de Nederlandse rechter, zonder verdere tussenkomst van de lokale rechter, de confiscatie te bevelen van de opbrengsten van delicten van mobiele bendes, wanneer vast is komen te staan dat deze zich in het betreffende land bevinden.

3.7 Knelpunten in de aanpak

1. Delictgericht in plaats van persoonsgerichte aanpak

De aanpak van mobiele bendes is van overheidszijde vooral georganiseerd vanuit een delictgericht perspectief. Voortschrijdend inzicht leert dat een persoons- en dadergerichte aanpak effectiever kan zijn; de rondtrekkende bendes plegen immers verschillende soorten delicten. Door de delictgerichte focus blijven veel daders beneden het 'maaiveld'. De focus van politie en justitie ligt onvoldoende op het fenomeen mobiel banditisme, waardoor de aanpak niet samenhangend genoeg is. Aanhoudingen, aangiftes en informatie van (kleinere) delicten door heel het land worden niet met elkaar in verband gebracht. Daardoor wordt het georganiseerde (internationale) karakter van deze delicten niet (h)erkend.

2. Te weinig prioriteit in de opsporing

Wanneer het georganiseerde karakter van de plegers van de delicten wel wordt (h)erkend, dan krijgen deze mobiele bendes door prioriteitstelling in de opsporing vaak te weinig repressieve aandacht. Zo bleek ook in de proeftuin die in 2010 is gestart, dat de aangedragen zaken het

¹⁰ In de EMPACT-projectgroep (European Multidisciplinary Platform Against Crime Threats). Het permanente comité voor binnenlandse veiligheid COSI ziet toe op de realisatie van deze operationele doelen en rapporteert daarover aan de JBZ-Raad.

vaak in de 'weging' niet haalden. Ook de huidige organisatie van de Nederlandse politie vormt wat dat betreft een nadeel. De bovenregionale recherche houdt zich bezig met vooraf bepaalde zwaardere regio-overschrijdende middencriminaliteit, waardoor er weinig ruimte is voor de aanpak van de ten onrechte als veelal wat 'lichter' getypeerde delicten, zoals georganiseerde winkelcriminaliteit. Daarnaast zijn de recherche-eenheden binnen de regiokorpsen er, vanwege capaciteitsredenen, ook niet happig op om zaken op te pakken die door een landelijke 'uitwaaiering' leiden tot langer durende onderzoeken.

3. Geen eenduidige reactie na aanhouding

Uit de tactische verkenning van de dienst Ipol van het KLPD, die begin 2010 uitgevoerd is, en uit de proeftuin blijkt dat de aanpak door politie en justitie na een aanhouding op heterdaad verschilt. In enkele gevallen werd de verdachte met een dagvaarding heengezonden, in andere gevallen volgde een inbewaringstelling tot aan de zitting. Specifiek bij mobiele dadergroepen, die voornamelijk uit het buitenland afkomstig zijn, is heenzending met een dagvaarding ongewenst. De verdachte maakt zich immers over de grens uit de voeten. Hier ontbreekt – voor zover mogelijk binnen de wettelijke kaders – een eenduidige, landelijke aanpak in de strafrechtketen.

4. Onvoldoende samenhang in informatie

Er bestaat geen goed beeld van de criminaliteit die door mobiele bendes wordt aangericht. Waardevolle informatie bij het bedrijfsleven over verdachten komt soms niet ter kennis van politie, justitie en andere overheidsdiensten. Ook wordt waardevolle informatie tussen bedrijven niet of in onvoldoende mate gedeeld. Daarnaast worden binnen de politiestructuren landelijk opererende en stelselmatige daders en verdachten niet direct zichtbaar en is er geen zicht op antecedenten in het land van herkomst of in andere landen waar verdachten actief kunnen zijn.

5. Leemtes in preventie

Ondanks preventieve inspanningen van burgers en bedrijven zijn er leemtes. Deze hebben betrekking op het gezamenlijk of collectief organiseren van maatregelen op een niveau dat de individuele vestiging of woning overstijgt. Denk hierbij aan collectieve winkelsurveillance of collectieve camerabeveiliging. Een betere beveiliging van winkels kan gestimuleerd worden door de invoering van een keurmerk. Ook kan de alertheid op diverse vlakken worden vergroot om afwijkende patronen sneller te herkennen en hier actie op te ondernemen. Tevens zou het helpen als (bulk)goederen unieke kenmerken mee zouden krijgen. Dit is niet alleen van belang bij de bestrijding van heling, maar ook bij het terugzoeken wanneer goederen worden aangetroffen bij aangehouden personen. Wanneer een 'goed' is onvreemd, is het van belang dat dit zo snel mogelijk teruggevonden wordt. Vandaar dat in veel auto's track & trace apparatuur is aangebracht. Het breder toepassen van de mogelijkheden van track & trace lijkt meerwaarde te hebben.

4. Beteugelen van mobiel banditisme

4.1 Een integrale aanpak

Om echt effectief te zijn, moet de aanpak van mobiel banditisme samenhangender, slimmer en beter. Te vaak vallen mobiele bendes nog tussen het repressieve 'wal en schip' waardoor zij te lang relatief ongestoord hun gang kunnen gaan. Tegelijkertijd mag niet uit het oog verloren worden dat private partijen een belangrijke sleutel tot een succesvolle aanpak in handen hebben, omdat veiligheid begint bij voorkomen.¹¹

Een integrale aanpak van mobiel banditisme impliceert dat:

1. alle schakels in de veiligheidsketen bij de bestrijding betrokken zijn: er worden maatregelen getroffen in de gehele keten van preventie, tegenhouden, opsporing en vervolging;
2. alle vormen van criminaliteit die deze bendes plegen in ogenschouw worden genomen: de aanpak die in de proeftuin beproefd is voor winkeldiefstal wordt niet alleen landelijk uitgerold, maar ook verbreed naar andere vormen van criminaliteit waaraan mobiele bendes zich schuldig maken.
3. vanuit de dadergerichte invalshoek niet alleen bij de opsporing verder wordt gekeken dan het enkelvoudige delict, maar de diverse randvoorwaarden voor het in georganiseerd verband kunnen plegen van de delicten (zoals vervoer, verblijf en heling) in de aanpak worden betrokken;
4. er wordt aangesloten op initiatieven en mogelijkheden op Europees niveau om mobiele bendes te bestrijden.

Afbakening

Enige beperking in de aanpak is nodig om te voorkomen dat de aanpak te veel uitdijt, het gehele veld van de criminaliteitsbestrijding beslaat en/of overlap gaat vertonen met reeds lopende initiatieven. Er dienen verbindingen gelegd te worden met bestaande programma's en er moeten slimme keuzes gemaakt worden om, gegeven de beschikbare capaciteit en middelen, een optimaal resultaat te bereiken.

- Op het gebied van overvallen bijvoorbeeld zijn via de Taskforce Overvallen veel maatregelen in uitvoering.
- Voor de aanpak van ladingdiefstal wordt het Convenant Transportcriminaliteit uitgevoerd.
- Metaaldiefstal vergt zo veel specifieke maatregelen die niet direct gelieerd zijn aan mobiele bendes, dat een apart plan van aanpak is opgesteld: Actie Koperslag.
- Skimming is met de introductie van de chip in pinpassen sterk op zijn retour.

Met name in de preventieve en proactieve sfeer richt dit plan van aanpak zich dan ook op winkeldiefstal, inbraken en autocriminaliteit. Dit is in lijn met de projectmatige aanpak op Europees niveau. Bij de versterking van de informatiepositie ten behoeve van de opsporing kunnen echter ook andere vormen van georganiseerde criminaliteit betrokken worden, zoals lading- en metaaldiefstal.

---

¹¹ Zie onder andere de uitgevoerde studie naar het Tegenhouden van Mobiel Banditisme (SMVP, 2006).

Doelstelling

De doelstelling van de integrale aanpak is:
een versterkte bestrijding van mobiel banditisme door publieke en private partijen onder
gebruikmaking van informatiegestuurde maatregelen.

Een kwantitatieve doelstelling in termen van een afname van het aantal mobiele bendes is in
deze fase niet te formuleren. Ten eerste ontbreekt op dit moment het zicht op het totale aantal
mobiele bendes dat jaarlijks in Nederland actief is. Ten tweede zal door de geïntensiveerde
aandacht het aantal mobiele bendes dat in beeld komt, juist toenemen in plaats van afnemen.

Mobiele bendes en rondtrekkende dadergroepen waarvan verwacht wordt dat die meer
nadrukkelijk in beeld zullen komen zijn:

- netwerken van MOE-landers;
- netwerken van Aziaten (met name afkomstig uit Mongolië);
- netwerken van Nederlanders, veelal georganiseerd naar etnische of sociaal-culturele werelden.

4.2 Maatregelen

In deze paragraaf worden de maatregelen die benodigd zijn om te komen tot een integrale
aanpak van mobiele bendes op hoofdlijnen beschreven. Voortschrijdend inzicht kan ertoe
leiden dat voorgenomen maatregelen aangepast moeten worden. Dit plan van aanpak is dan
ook niet in beton gegoten, maar kan gedurende de looptijd van dit traject bijgesteld worden.

4.2.1 Preventieve maatregelen

1. Winkeldiefstal

Actie 1: uitbreiding deelnemende winkelketens

De proeftuin van het ministerie van V&J met de politie (dienst Ipol van het KLPD) en een
aantal winkelketens wordt omgevormd tot reguliere werkwijze en gefaseerd uitgebreid naar
andere landelijk opererende winkelketens die beschikken over professionele securitymanagers.

Trekker:
Volgers: winkelketens,
Tijdslijn: doorlopend

Actie 2: meer preventie van winkelcriminaliteit

De betrokken partijen in de detailhandel treffen zowel technopreventieve als sociopreventieve
maatregelen om winkeldiefstal zo veel mogelijk te voorkomen. Denk hierbij onder meer aan
een beveiligingskeurmerk voor bedrijven of het stimuleren en organiseren van collectieve
winkelsurveillance. Daarbij maken ze ook gebruik van de inzichten die opgedaan zijn in de
proeftuinen winkelcriminaliteit die in de periode 2010-2011 uitgevoerd zijn.¹² Daarnaast biedt
de analyse van de Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (actie 15) informatie voor het
treffen van preventieve maatregelen specifiek gericht op mobiele bendes. Zo nodig wordt

¹² Het gaat daarbij onder meer om de inzet van ongeüniformeerde beveiligers, het verbod op geprepareerde
tassen en het vergroten van de aangiftebereidheid.

hiervoor een convenant afgesloten. Actie 2 zal worden uitgewerkt in een concrete maatregelenlijst.

Trekker:
Volgers: winkelketens,
Tijdslijn: doorlopend

Actie 3: verbeteren van het cameratoezicht

In overleg met betrokken partijen worden criteria opgesteld om de kwaliteit van het cameratoezicht bij de deelnemende bedrijven te optimaliseren. Goed cameratoezicht in winkels, op bedrijventerreinen en in winkelcentra wordt gestimuleerd.

Trekker:
Volgers: V&J, politie, OM, winkelketens,
Tijdslijn: december 2012

Actie 4: verbod op geprepareerde tassen

In overleg met de wordt de opname van een verbod op geprepareerde tassen in de APV gestimuleerd. Tevens wordt gestimuleerd dat het verbod op geprepareerde tassen standaard in de huisregels van winkels wordt opgenomen. Hierbij wordt ook betrokken de evaluatie van de werkwijze van de politie en gemeente Amstelveen.

Trekker:
Volgers: winkelketens, V&J,
Tijdslijn: december 2013

2. Inbraken

Actie 5: meer inbraakpreventie

De preventie van inbraken op basis van het PKVW wordt gestimuleerd, zowel voor bestaande bouw als voor de nieuwbouw. Onderzocht wordt welke (preventieve) instrumenten ingezet of gestimuleerd kunnen worden om bedrijfsinbraken te voorkomen. Te denken valt aan een keurmerk veilige bedrijven. De betrokken partijen in de detailhandel sluiten zich hierbij aan.

Trekker:
Volgers: V&J,
Tijdslijn: december 2012 gereed

Actie 6: website met preventietips

De websites van de brancheorganisaties worden waar nodig voorzien van concrete tips om inbraken te voorkomen.

Trekker:
Volgers: V&J
Tijdslijn: december 2012 gereed

3. Voertuigcriminaliteit

Actie 7: meer preventie van voertuigcriminaliteit

Via de [ ] wordt informatie over het voorkomen van voertuigcriminaliteit geïntensiveerd. Ook wordt onderzocht welke aanvullende mogelijkheden er zijn om de autocriminaliteit te voorkomen, zoals de beveiliging van voertuigen met microdots.

Trekker: [ ]
Volgers: V&J, [ ]
Tijdslijn: december 2012 gereed

4.2.2 Tegenhouden

1. Inzicht in rondtrekkende bendes en hun modi operandi

Actie 8: onderzoek naar mobiele bendes

In 2012 start via het WODC een onderzoek naar de aard, omvang, typologie, modi operandi, (mogelijkheden voor) bestuurlijke aanpak, preventie, opsporing en vervolging van mobiele bendes.

Trekker: V&J
Volgers: OM, politie
Tijdslijn: medio 2013 gereed

2. Vervoer

Actie 9: slim gebruik van publieke camera's en sensoren

Om vervoersbewegingen van specifieke groepen mobiele bendes in kaart te kunnen brengen en de politie informatiegestuurd te kunnen laten optreden, wordt onderzocht of (verschillende) camerasystemen, zoals die van Rijkswaterstaat, langs het wegennet toegankelijk gemaakt kunnen worden voor de politie c.q. gekoppeld aan politiesystemen. De toepassing van ANPR en andere sensoren en de mogelijke benutting langs de landsgrenzen van het intelligente camerabewakingssysteem @migo-boras van de KMar zullen hierbij betrokken worden.

Trekker: V&J
Volgers: politie, I&M, KMar
Tijdslijn: onderzoek december 2012 gereed

Actie 10: aanpak misbruik huurauto's

(Buitenlandse) rondtrekkende daders maken soms gebruik van gehuurde voertuigen om zich door Nederland te bewegen. Om hier een barrière tegen op te werpen wordt onderzocht of autoverhuurbedrijven verhuuradviezen kunnen krijgen teneinde ongewenste klanten te weren. Tot de adviezen kunnen ook behoren de inzet van track & trace en informatieuitwisseling via een verhuurregister. Het landelijk informatiecentrum voertuigcriminaliteit (LIV) – een samenwerkingsverband tussen RDW, KLPD en Stichting VbV – kan hierin een centrale rol spelen.

Trekker: V&J
Volgers: AVC, LIV, RDW, St.VbV, Politie, BOVAG

Tijdslijn: 1 januari 2013

Actie 11: integrale bevraging buitenlandse voertuig- en rijbewijsinformatie

Buitenlandse voertuiginformatie, de tenaamstelling en rijbewijsinformatie zijn waardevol bij de bestrijding van mobiel banditisme. In Europees verband is informatieuitwisseling mogelijk op basis van het systeem Eucaris en het verdrag van Prüm. Diverse Europese landen lopen echter achter bij de implementatie, waardoor de Nederlandse politie en justitie soms waardevolle informatie ontberen. Nederland zal er in Europees JBZ-verband op aandringen dat uitwisseling van informatie over voertuigen, de tenaamstelling en rijbewijsinformatie versneld tussen alle Europese lidstaten real-time mogelijk is (Europees RDW-register).

Trekker: V&J, Buitenlandse Zaken
Volgers: RDW, Politie, OM, KMAR
Tijdslijn: 1 juli 2014

3. Verblijf

Actie 12: meer zicht op verblijfplaatsen en tegengaan van illegaal verblijf

Mobiele bendes maken gebruik van hotels, vakantieparken en campings. Vandaar trekken zij erop uit. Daarnaast maken mobiele bendes met een buitenlandse nationaliteit voor een verblijf in Nederland gebruik van illegale onderhuur en pensions. Om illegale onderhuur, pensions en huisjesmelkerij tegen te gaan zal een aanpak ontwikkeld worden. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van reeds opgedane ervaringen zoals in Rotterdam.

Trekker: V&J
Volgers: AEDS, VNG, LIEC, RIEC's, politie, OM, Belastingdienst
Tijdslijn: 1 januari 2013

4. Heling

Actie 13: invoering digitaal opkopersregister

Het digitale opkopersregister voor ondernemers dat door de politie Noord- en Oost-Gelderland ontwikkeld is, wordt landelijk aangeboden en gekoppeld aan Stopheling.nl. Het belang van unieke codes en dus identificeerbare goederen werkt niet alleen preventief, maar helpt ook bij analyse, opsporing en terugvinden.

Trekker: V&J
Volgers: politie, LIEC, RIEC's
Tijdslijn: 1 januari 2013

4.2.3 Opsporing

Actie 14: aansluiten bij Europol en vorming van JIT's

Om grensoverschrijdend mobiel banditisme te bestrijden zal Nederland volop inzetten op de Analytical Workfiles (AWF's) van Europol die betrekking hebben op mobiel banditisme. Daar waar nodig zal Nederland stimuleren dat Europol een actieve coördinerende rol gaat vervullen in de bestrijding van grensoverschrijdend mobiel banditisme. Zo nodig worden Joint Investigation Teams (JIT's) geformeerd ter bestrijding van bendes uit specifieke herkomstlanden.

Trekker: politie, KLPD-Ipol
Volgers: OM, V&J
Tijdslijn: doorlopend

Actie 15: oprichting van GIO

Er komt een Gemeenschappelijke Informatie Organisatie voor selectie van beeldmateriaal en overige informatie van private partijen op de aanwezigheid van mobiele bendes. De GIO werkt niet alleen als 'voorportaal' voor de politie, waarbij de selectie voor nadere analyse wordt gebruikt door het KLPD/Ipol, maar ook om actuele ontwikkelingen naar de deelnemende bedrijven terug te koppelen. Ipol zal in aanvulling hierop gerichte 'briefings' verzorgen voor de securitymanagers van de landelijk opererende detailhandelketens. Voordat de GIO opgericht wordt, zal TNO een analyse uitvoeren om te komen tot een beter zicht in de procesgang, informatiebehoefte, gegevensverzameling en -bewerking en criteria voor de aanpak van mobiele bendes, vanaf de aanlevering van informatie door de winkelketens tot en met de opvolging in de domeinen preventie, de strafrechtssketen en de vreemdelingenketen. Bovendien zal TNO de oplossingsrichtingen beschrijven voor slimme maatregelen om een betere selectie van zaken te maken en daarmee de kans op vervolging te vergroten. Dit traject zal leiden tot (globale) aanbevelingen voor de inrichting van de GIO, waarna deze in een testfase beproefd worden.

Trekker: V&J
Volgers: politie, KLPD/Ipol, OM,
Tijdslijn: 1 december 2012

Actie 16: informatiegestuurde inzet

Op basis van analyses van de dienst Ipol van het KLPD (straks ELP) zullen onder leiding van het Openbaar Ministerie door de afdeling 'opsporing Infra' van de Eenheid Landelijke Politie (i.o.) een of meer opsporingsonderzoeken starten naar (Midden- en Oost-Europese) criminele samenwerkingsverbanden (CSV's). Tegelijkertijd zal er repressief ingezet worden op het (op heterdaad) aanhouden en vervolgen van verdachten die behoren tot deze CSV's. Hierbij zullen de overige teams van de Dienst Infrastructuur (i.o.) een rol gaan spelen, in samenspraak en -werking met regionale korpsen en mogelijk de KMar. De opsporing en vervolging worden mede hierdoor effectiever.

Trekker: KLPD/Ipol, politie
Volgers: OM, V&J
Tijdslijn: doorlopend

Actie 17: vergroten van de slagkracht in de opsporing

In aanvulling op actie 16 zullen het ministerie van Veiligheid en Justitie, politie, Openbaar Ministerie, participerende grootwinkelbedrijven, Detailhandel Nederland en de particuliere beveiligingsbranche onderzoeken welke vormen van samenwerking kunnen bijdragen aan het vergroten van de slagkracht in de opsporing. In een pilot zal deze samenwerking beproefd worden.

Trekker: politie
Volgers: OM, V&J, winkelketens, beveiligingsbranche
Tijdslijn: oriëntatie uiterlijk 1 december 2012 gereed

Actie 18: uitbreiding analyse naar inbraken en voertuigcriminaliteit

De door GIO aangeleverde informatie, alsmede die van het LIV, over mobiele bendes worden door KLPD/Ipol geanalyseerd en bewerkt ten behoeve van de opsporing. In de analyse wordt ook informatie over mobiele bendes die inbraken of voertuigcriminaliteit plegen, meegenomen. Onderdeel van de analyse vormt de forensische informatie koppeling. Aldus wordt de prioritering in de opsporing bevorderd. De analyse wordt bovendien gedeeld met Europol.

Trekker: KLPD/Ipol
Volgers: OM, politie, V&J, AVc
Tijdslijn: doorlopend

4.2.4 Vervolg

1. Berechting

Actie 19: voorlopige hechtenis

Het OM zal zich inspannen om ten aanzien van verdachten van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en waar ook ex artikel 67a Sv gronden voor de voorlopige hechtenis bestaan én waarbij er aanwijzingen zijn dat zij zich schuldig maken aan mobiel banditisme, een vordering tot bewaring in te stellen bij de rechter-commissaris. Hierbij wordt bovendien zoveel mogelijk conform de wet en het protocol Identiteitsvaststelling in de Strafrechtsketen (Progis) gewerkt om te voorkomen dat de verdachten zich kunnen bedienen van een valse identiteit.

Trekker: OM
Volgers: politie
Tijdslijn: doorlopend

Actie 20: strafels

Het OM zal bij de strafvordering rekening houden met eerdere veroordelingen in heel Nederland, in het land van herkomst en in andere EU-lidstaten. De politie zal deze veroordelingen, zo mogelijk, in het proces-verbaal opnemen.

Trekker: OM
Volgers: politie
Tijdslijn: vanaf mei 2012, doorlopend

2. Uitzetting

Actie 21: aanscherping uitzettingsbeleid

Politie en de IND zullen bij aangehouden verdachten van mobiel banditisme met een buitenlandse nationaliteit standaard onderzoeken of deze personen, binnen de geldende regels en afspraken, tot ongewenst vreemdeling kunnen worden verklaard.

Trekker: BZK
Volgers: politie, IND
Tijdslijn: doorlopend

5. Governance en begroting

5.1 Regie

De regie ligt bij een publiek-private werkgroep, onder voorzitterschap van het ministerie van V&J. Het actieplan voor de integrale aanpak van mobiel banditisme vormt een onderdeel van het actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven. De werkgroep rapporteert over de voortgang dan ook via de Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven aan het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing.

5.2 Uitvoering

Elk cluster van acties heeft zijn eigen projectleider. Deze projectleiders zijn in principe verantwoordelijk voor de nadere uitwerking van de acties in projectplannen, de begrotingen die samenhangen met de projecten en de realisatie hiervan. Projecten vangen pas aan na goedkeuring van de projectplannen, inclusief sluitende begroting, door de werkgroep. Voor het cluster Preventie levert [REDACTED] de projectleiding en voor het cluster Tegenhouden gebeurt dat door het [REDACTED]. Het cluster GIO wordt getrokken door V&J. Voor het cluster Repressie dragen de politie en het OM een gedeelde verantwoordelijkheid.

5.3 Communicatie

Partijen dragen gezamenlijk zorg voor communicatie. Communicatie-uitingen zullen door partijen op elkaar afgestemd worden. Getracht wordt om in de gebieden waar buitenlandse mobiele bendes vandaan komen, actief via diverse media te communiceren dat Nederland zwaar afrekent met criminelen. Doel is dat buitenlandse groepen Nederland gaan mijden. Er wordt een communicatieplan opgesteld door V&J.

nr. 9

Ministerie v2

MvVen]

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
DSP

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

nota

Aanpak Mobilele bendes

Algemene ielding
Minister
Datum/eindparaaf

SG
Datum/paraaf

Datum
21 augustus 2012
Ons kenmerk

Door tussenkomst van
DGJS
Datum/paraaf

Van
DSP
Datum/paraaf

Via de vooraf
D-Pol
Datum/paraaf

Conclplänt
[Redacted]
Datum/paraaf

Inleiding

Conform eerdere afspraken in het NPC van 23 mei jl. heeft de voorzitter van Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven, [Redacted] verzocht om een overleg met u over de aanpak van mobiele bendes. Dit overleg is gepland op donderdag 23 augustus van 16.30 tot 17.30 uur. [Redacted] is vanwege vakantieverlof verhinderd. U wordt ambtelijk ondersteund door [Redacted]

Achtergrond

In het NPC heeft [ ] aangegeven dat de aanpak van mobiele bendes een van de prioriteiten is van de Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven. In dit kader is er een actieplan opgesteld dat als bijlage is bijgevoegd. Er is bij wijze van publiek-private samenwerking een viertal clusters ingericht om de acties ten behoeve van de aanpak van mobiele daders vorm te geven:

1. Cluster preventieve maatregelen onder regie van Detailhandel Nederland
2. Cluster tegenhouden onder regie van het CCV
3. Cluster bevorderen uitwisseling informatie onder regie van VenJ
4. Cluster repressieve maatregelen onder regie van politie en OM.

[ ] wil voorstellen om de aanpak van mobiele bendes door de politie te laten prioriteren.

Advies

U kunt aangeven dat dit een belangrijk thema is dat al op de agenda staat. Zo hebt u onlangs brief naar de TK gestuurd en heeft het KLPD een politie Intern onderzoek uitgebracht naar de aard en omvang van mobiel banditisme in Nederland (zie bijlage voor beide stukken). In het kader van het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijfsleven is een speciaal actieplan 'Integrale Aanpak Mobiel Banditisme' ontwikkeld dat op dit moment wordt uitgevoerd. De verschillende werkgroepen zijn bezig met uitwerkingen van acties uit de Integrale Aanpak van Mobiel Banditisme. Indien na de uitwerking blijkt dat dit thema nog meer aandacht verdient dan dat het tot nu toe al heeft, dan kan indien gewenst en mogelijk herprioritering plaatsvinden. Dit zal in samenspraak met het gezag gebeuren.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

de leden van het NPC

nota

Stand van Zaken Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
DSP

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

Coördinerend sr.
Beleidsmedewerker

Algemene leiding
Minister
Datum/eindparaaf

SG
Datum/paraaf

Datum
1 november 2012

Projectnaam

Ons kenmerk

Dossiernummer

Door tussenkomst van
DGJS
Datum/paraaf

Van
DSP
Datum/paraaf

Vide vooraf

Datum/paraaf

Datum/paraaf

Datum/paraaf

Compliment

Datum/paraaf

Doel nota

1. Informeren over de stand van zaken in de verschillende clusters van het Actieplan criminaliteit tegen Bedrijven.
2. Aankondigen acties vanaf nu en verder in 2013.

Aanleiding

In 2011 heeft een inventarisatie plaatsgevonden met betrekking tot de knelpunten bij criminaliteit specifiek tegen het bedrijfsleven. Dit leverde belangrijke inzichten op. Vervolgens is op basis van deze inzichten een lijst met activiteiten opgesteld en neergelegd in het Actieplan Criminaliteit tegen bedrijven. De activiteiten zijn geclusterd op drie thema's, te weten:

1. veilig ondernemen voor winkels, horeca en bedrijventerreinen; 2. verbeteren meldingen en aangifteproces; en 3. voorkomen en bestrijden fraude. Tevens zijn de raakvlakken met lopende programma's, waaronder de ketenaanpak overvalcriminaliteit, benoemd in het Actieplan.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
DSP

Datum
1 november 2012

Ops kenmerk

Voor de uitvoering van dit Actieplan Criminaliteit tegen bedrijven is in april van dit jaar een Taskforce Criminaliteit tegen bedrijven in het leven geroepen, onder leiding van [REDACTED]. De Taskforce wordt gevormd door een aantal kernleden uit het bedrijfsleven en overheidsorganisaties. De leden zijn [REDACTED]

In deze nota wordt de voortgang op de verschillende clusters met u gedeeld.

Wat is gerealiseerd

1: Cluster 1: veilig ondernemen voor winkels, horeca en bedrijventerreinen

Belangrijkste mijlpalen in het afgelopen half jaar hierin zijn:

- Start en afronding opleiding boa's pilot-winkelgebieden
- Start pilot boa's winkelgebieden in Vlaardingen en Roermond
- Uitbreiding informatie-uitwisseling tussen winkelketens en politie om daders in beeld te hebben en te houden
- Er is groen licht om onder leiding van het OM en op basis van de informatie van Ipol opsporingsonderzoeken te starten naar Midden- en Oost-Europese mobiele bendes
- Er is een deel van een mobiele bende opgespoord en diverse aanhoudingen verricht.
- Er is een quickscan ontwikkeld als voorloper op de Do-it-yourself veiligheidsscanner. De Quickscan wordt nu bij 10.000 ondernemers uitgevoerd.
- Er is een handreiking opgesteld voor cameratoepassing, zodat bedrijven en winkeliers weten hoe camera's effectief te plaatsen en gebruiken.
- Binnen verschillende branches zijn kennismodules, al dan niet online, ontwikkeld voor vergroten van kennis van veiligheid.
- Voor de aanpak van helling geldt dat de website www.stophelling.nl gehandhaafd wordt.

2: Cluster 2 Verbeteren meldingen en aangifteproces

Belangrijkste mijlpalen in het afgelopen half jaar hierin zijn:

- De pilot voor 3D aangifte draait in Rotterdam en Groningen. In Rotterdam breed: 17 locaties en in Groningen op 1 locatie. Haaglanden is gestart met eigen 3D loket.
- Een advies inzake het uitbreiden van internetaangifte is gereed.

3: Cluster 3 Fraude

Belangrijkste mijlpalen in het afgelopen half jaar hierin zijn:

- Het project mass marketing- en acquisitiefraude is van start gegaan en richt zich op het vergroten van kennis over het fenomeen fraude en

fraudeurs, de aanpak van enkele grote fraudezaken en voorlichting ter voorkoming van slachtofferschap.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
DSP

Wat gaan we nog in 2012 en in 2013 doen:

Datum
1 november 2012

Ons kenmerk

Algemeen

- Organiseren conferentie voor private en publieke partijen.
- Publicatie film en uitbreiden voorlichting.
- Herijken actieplan (eind 2013).

1: Cluster 1: veilig ondernemen voor winkels, horeca en bedrijventerreinen

- Evaluatie pilot boa's winkelgebieden.
- Ontwikkelen en uitrollen uitgebreide Do-it-yourself veiligheidsscan.
- Bepalen van toekomst KVV op basis van onderzoek door WODC
- Analyse opleveren van hellingpraktijk.
- Inzet op versterken cybersecurity/ aanpak cybercrime bij MKB.
- Oprichten Gemeenschappelijke Informatie Organisatie t.b.v. aanpak mobiele bendes.
- Verdere uitbreiding aantal winkelketens bij informatie-uitwisseling over mobiele bendes.
- Vergroten gebruik van en de registratie in het opkopingsregister om helling tegen te gaan.

2: Cluster 2 Verbeteren meldingen en aangifteproces

- Pilots verbeteren aangifteproces in Vlaardingen, Son en Breugel en Zoetermeer.
- Opleveren rapportage knelpunten aangifteproces aan de Nationale Politie.
- Dienstverleningsconcept (via diverse kanalen kan een burger of bedrijf aangifte doen of melding maken) wordt uitgebreid.
- Uitbreiding van de Internetaangifte begin 2014.

3: Cluster 3 Fraude

- Uitvoeren van fenomeenonderzoek en bepalen vervolgacties.
- Oprichten kenniskring acquisitiefraude.
- Publicatie webfilm.
- Met EZ wordt bezien of aanpassing in wetgeving kan bijdragen.
- Blokkeren door private partijen van kanalen van geldstromen.

Ministerie van

Minister van Veiligheid en Justitie

..... eraal
 Jeugd en
 Sanctietoepassing
 Directie Sanctie- en
 Preventiebeleid

Turfmarkt 147
 2511 DP Den Haag
 Postbus 20301
 2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

[Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]

nota

Onderzoek Universiteit Utrecht naar mobiele bendes

Van
 DSP

Datum
 10 september 2013

Ons kenmerk
 427986

Dossiernummer
 427905

Kopie aan
 PA Minister van VenJ

Bijlagen
 1

Concluplönt

Gevraagde beslissing

U wordt verzocht:

- kennis te nemen van het onderzoek naar mobiele bendes dat in opdracht van Politie en Wetenschap is uitgevoerd door de Universiteit van Utrecht;
- in te stemmen met bijgaande reactie op de aanbevelingen uit het onderzoek, voor het geval er vragen vanuit de pers of de Tweede Kamer gesteld worden.

Onderzoek naar mobiel banditisme

Het onderzoek, dat in de periode 2012-2013 is uitgevoerd onder leiding van prof. dr. Dina Siegel van de Universiteit van Utrecht, beoogt meer zicht te krijgen op het fenomeen mobiel banditisme in de periode 2008-2012. Het concentreert zich op Litouwen, Polen, Bulgarije en Roemenië. De aandacht gaat vooral uit naar de werkwijze, daderprofielen, criminele netwerken, afzetmarkten en preventieve en repressieve maatregelen van politie en justitie in Nederland en Midden- en Oost-Europa. Een samenvatting van de onderzoeksresultaten is in bijlage 1 bij deze nota opgenomen. Het onderzoek wordt op 18 september tijdens een seminar in Utrecht gepresenteerd. Naar verwachting zal hiervoor aandacht zijn in de media.

De onderzoekers concluderen dat mobiel banditisme weliswaar van alle tijden is, maar dat de overgang van het communisme naar een marktsysteem en de

uitbreiding van de EU de grensoverschrijdende criminaliteit in belangrijke mate hebben gefaciliteerd. Nederland staat voor de geïnterviewde leden van mobiele bendes niet bovenaan in de lijst van meest populaire West-Europese landen. Wel wordt Nederland gezien als rijk land "waar de mensen wel iets kunnen missen van hun geld en goederen". De Nederlanders zelf zouden een makkelijk doelwit zijn, omdat ze niet goed op hun eigendommen letten en niet alert zijn als ze vreemdelingen tegenkomen. Landgenoten van mobiele bendes die hier werken of studeren zijn van groot belang voor het faciliteren van de criminele activiteiten. Dat geldt niet alleen voor het bieden van onderdak en vervoer, maar ook voor helling.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid

Datum
10 september 2013
Oms kenmerk
427986

Niet als andere West-Europese landen treft Nederland veel preventie en repressieve maatregelen tegen mobiele bendes. De onderzoekers verwachten dat een extra inspanning benodigd is, omdat er signalen zijn dat het mobiel banditisme naar Nederland – vooral door de stringente maatregelen van Duitsland en Frankrijk – de komende jaren zal toenemen. Vooral de samenwerking met Midden- en Oost-Europese landen is voor verbetering vatbaar. Die landen zien de bendes nog te veel als een West-Europees probleem. Er leeft bij leden van mobiele bendes geen beeld van Nederland als land dat een lage strafmaat combineert met 'luxueuze' omstandigheden in de gevangenis. In tegendeel, onze straffen worden door hen disproportioneel hoog en willekeurig genoemd. Ook het principe van één man per cel en de gepercipieerde slechte medische zorg worden ervaren als negatieve aspecten van het Nederlandse penitentiaire systeem.

Aanbevelingen

Op negen terreinen hebben de onderzoekers aanbevelingen geformuleerd. Voor een belangrijk deel worden die al uitgevoerd via de integrale aanpak van mobiele bendes, die opgesteld is nadat u het convenant voor de aanpak van deze bendes op 27 februari 2012 met Detailhandel Nederland gesloten heeft. In deze integrale aanpak zijn maatregelen geformuleerd op het gebied van preventie, tegenhouden (verblijf, vervoer, helling), repressie en de oprichting van een Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (GIO). De aanbevelingen hebben betrekking op:

1. **Betere informatie-uitwisseling**, zoals het inrichten bij de politie van een centraal informatiepunt, uitwisseling van informatie en samenwerking met Europol en de bronlanden, alsmede het delen van informatie tussen politie, justitie en bedrijfsleven.
Reactie: Voor dat laatste wordt nu GIO ingericht. Daarnaast zal de politie nog dit jaar binnen de Intelligence-organisatie een voorziening inrichten die zich richt op mobiel banditisme. Deze voorziening bundelt nationale informatie (waaronder die van GIO) en internationale gegevens, zodat onder meer dadergroepen en verblijfplaatsen beter geïdentificeerd kunnen worden, en doet voorstellen voor interventies voor partners binnen en buiten de politie. Ook wordt een verbinding gelegd met het EMPACT¹-programma Organised Property Crime, waarin de versterkte Europese samenwerking en informatie-uitwisseling over mobiele bendes gestalte krijgt.
2. De oprichting van een 'stuurgroep' bestaande uit politie, OM, bedrijfsleven, verzekeraars, wetenschappers en politici die richting moet geven aan de operationele en administratieve aanpak van mobiele bendes.
Reactie: Hiertoe is deels al voorzien met de oprichting van de werkgroep Mobiele Bendes en de Taskforce Criminaliteit tegen Bedrijven, zij het dat wetenschappers en politici geen deel uitmaken van deze gremia.

¹ European Multidisciplinary Platform Against Crime Threats.

3. Betrekken van *bestuurders*, die onder meer de alertheid op lokaal niveau moeten vergroten en de samenwerking met hun counterparts in Midden- en Oost-Europa moeten versterken.
Reactie: De bestuurlijke inbreng zit in de integrale aanpak vooral op het onderdeel tegenhouden, dat beoogt barrières op te werpen voor het vervoer, verblijf en helling van mobiele bendes. Daarnaast is op EU-niveau sinds 28 september 2011 een goed functionerend informeel netwerk ingericht voor de bestuurlijke aanpak. Behalve dat hierin de EU-prioriteiten op het gebied van georganiseerde criminaliteit beleidsmatig worden opgepakt, is de Nederlandse inzet vooral gericht op versterking van de internationale informatiepositie van het bestuur.
4. De *politie* zou meer kennis moeten verwerven en getraind moeten worden in de aanpak van mobiele bendes. De onderzoekers geven daarbij ook concrete operationele adviezen zoals het controleren van bussen in grote steden.
Reactie: De politie is – zoals aangegeven in de reactie op de eerste aanbeveling – bezig met het stroomlijnen en borgen binnen de eigen organisatie van de internationale informatie-uitwisseling bij aangehouden verdachten. Deze is gericht op het identificeren van mobiele veelplegers en het verbeteren van de dossieropbouw ten behoeve van een adequate afdoening door OM, rechterlijke macht en IND. Doel is om 24/7 te kunnen beschikken over relevante internationale politie-informatie. Daarnaast wordt in het ZSM-traject een doelgroepenaanpak voor mobiele bendes voorgesteld, met onder meer in de periode van Inverzekeringstelling doorrechercheren naar achterliggende samenwerkingsverbanden en de toepassing van snelrecht. Met de KMar worden afspraken gemaakt over het uitvoeren van controles in de grensregio's.
5. Voor de *winkeliers* is preventie van groot belang. Daarnaast pleiten de onderzoekers voor een verbod op geprepareerde tassen in alle Nederlandse gemeenten en het aanstellen van uitsluitend mannelijke beveiligers, omdat zij een groter afschrikwakkend effect zouden hebben.
Reactie: het treffen van preventieve maatregelen maakt deel uit van de integrale aanpak. In GIO i.o. worden deze bovendien gekoppeld aan de alerteringen die de aangesloten bedrijven drie keer per week ontvangen over onder meer gesignaleerde mobiele bendes, hun modus operandi en populaire bult. Het belang van het verbod op geprepareerde tassen is via de campagne 'Uw kiezels, onze klanten' van Detailhandel Nederland onder de aandacht van de lokale politici gebracht.
6. De onderzoekers adviseren meer prioriteit te geven aan de bestrijding van helling, onder meer door verscherpte controles op de 'zwarte markten.'
Reactie: In de integrale aanpak van mobiele bendes wordt ingezet op de doorontwikkeling en landelijke invoering van het digitale opkopersregister (DOR) en de aansluiting van dit register op stophelling.nl. Bij de politie is hiervoor een landelijk projectleider aangesteld. Het DOR is in 2012 in Apeldoorn beproefd en heeft daar in een half jaar geleid tot de aanhouding van 44 verdachten en het oplossen van 68 zaken met betrekking tot delicten als inbraken, straatroof en diefstal. In het kader van de landelijke invoering in opdracht van de Nationale Politie zijn sinds begin dit jaar 30 gemeenten aangesloten op DOR. De landelijke uitrol dient eind 2014 gerealiseerd te zijn.
7. Voor het vergroten van de *awareness bij burgers* bevelen de onderzoekers aan om een voorlichtingscampagne te houden over verplichtingsstruvs van Roma zakkenrollers en te wijzen op relatief gevaarlijke plekken als onverlichte parkeerplaatsen.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid

Datum
10 september 2013
Ops kenmerk
427986

Reactie: In het kader van de actualisering van de integrale aanpak in 2013 zal DGJS in samenspraak met DgPol bezien of en zo ja, hoe een dergelijke campagne op lokaal niveau georganiseerd zou kunnen worden. Daarbij moet wel voorkomen worden dat specifieke bevolkingsgroepen, zoals de Roma, gestigmatiseerd worden.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid

8. De onderzoekers pleiten voor *vervolgonderzoek* naar de samenwerking met Midden- en Oost-Europese landen, naar pushfactoren voor mobiel banditisme, nieuwe illegale markten en de rol van corruptie in de landen van herkomst.
- Reactie: In de onderzoeksprogrammering van het WODC voor 2012 is mobiel banditisme opgenomen, maar 'on hold' gezet toen duidelijk werd dat de Universiteit Utrecht ook gestart was met onderzoek naar dit fenomeen. In overleg met het WODC zal nu bepaald worden waar nog lacunes zijn die nader onderzoek vergen.
9. De EU dient volgens de onderzoekers een centrale rol te spelen in het stimuleren van de uitwisseling van informatie en samenwerking met de landen van herkomst. Ook zou de EU meer druk moeten uitoefenen op de landen van herkomst om mobiel banditisme als gezamenlijk probleem te beschouwen.

Datum
10 september 2013
Ops kenmerk
427986

Reactie: Mobiel banditisme is aangemerkt als een van de prioriteiten op EU-niveau. In de JBZ-Raad van december 2010 zijn Raadsconclusies geformuleerd ten aanzien van meer informatie-uitwisseling en samenwerking bij de opsporing en vervolging van mobiele bendes. Dit heeft op operationeel niveau onder meer gestalte gekregen door de Nederlandse aansluiting bij de Analytical Work File voor mobiele bendes bij Europol en de participatie in de EMPACT-projectgroep.

Vervolgstappen

Bij brieven van 7² en 26 maart 2012³ is de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpak van mobiele bendes. Momenteel wordt de integrale aanpak geactualiseerd. Maatregelen die inmiddels uitgevoerd zijn, zullen plaatsmaken voor meer focus op GIO en de geïntensiverde repressieve aanpak. Daarbij zullen ook de bevindingen uit het onderzoek van de Universiteit van Utrecht betrokken worden. Voorgesteld wordt de Kamer in november 2013 over de geactualiseerde aanpak te informeren.

² TK-stukken 2011-2012, 29 911, nr 62

³ TK-stukken 2011-2012, 29 911, nr 64

Bijlage 1. Samenvatting van de onderzoeksresultaten

Onderzoeksoepzet

Het onderzoek, dat in de periode 2012-2013 is uitgevoerd onder leiding van prof. dr. Dina Siegel van de Universiteit van Utrecht, beoogt meer zicht te krijgen op het fenomeen mobiel banditisme in de periode 2008-2012. Het concentreert zich op Litouwen, Polen, Bulgarije en Roemenië. De aandacht gaat vooral uit naar:

- de werkwijze, daderprofielen en criminele netwerken van mobiele bendes;
- de geleghedsstructuren en afzetmarkten in Nederland en Midden- en Oost-Europa;
- de preventieve en repressieve maatregelen van politie en justitie in Nederland en Midden- en Oost-Europa.

Behalve literatuurstudie, dossieronderzoek en observaties van (auto)markten zijn interviews gehouden met betrokken partijen in Nederland en de vier bronlanden én met gedetineerde leden van mobiele bendes. Met dit onderzoek is niet alleen beoogd beschrijvende data op te leveren van modus operandi, routes, doelwitten en prioriteiten van mobiele bendes, maar vooral ook te onderzoeken of en zo ja, waarom deze daders doelgericht naar Nederland komen, waarom Nederland dan aantrekkelijk voor hen is en waarom juist nu.

Werkwijze, daderprofielen en criminele netwerken

Mobiele bendes zijn van alle tijden, stellen de onderzoekers vast. In de werkwijze, organisatie, samenwerking en delicttypen bestaan veel overeenkomsten tussen de moderne rondtrekkende bendes en die van eeuwen her. Diefstal, roof en inbraken zijn nog steeds de voornaamste delicten die ze plegen. Etniciteit bepaalt voor een belangrijk deel hoe ze toen en nu te werk gaan en is onder meer van invloed op de lengte van de verblijfsduur in Nederland, de keuze van verblijfplaatsen en delicten en modus operandi. Romafamilies, bijvoorbeeld, uit Roemenië en Bulgarije gaan traditiegetrouw anders te werk dan Litouwse autodieven.

In het onderzoek wordt een onderscheid gemaakt tussen overlevingscriminelen en professionele dieven, waarbij de nadruk ligt op laatstgenoemde categorie. Bij hen is sprake van professionele planning van criminele activiteiten, variërend van het verzamelen van informatie over markten, objecten en potentiële slachtoffers tot het daadwerkelijk plegen van delicten en heling van gestolen goederen. Ze maken ofwel deel uit van een criminele organisatie in eigen land en verblijven voor korte tijd in West-Europa om hun opdrachten uit te voeren, ofwel verblijven langere tijd in het buitenland en organiseren zich aldaar om criminaliteit te plegen. De Roma onderscheiden zich hier in zoverre van dat ze in West-Europa van land naar land trekken, maar ook bij hen is sprake van een leider die opdrachten geeft aan bendeleden die zich in bepaalde vormen van criminaliteit gespecialiseerd hebben.

Geleghedsstructuren en afzetmarkten

De overgang van het communisme naar een kapitalistisch marktsysteem en de uitbreiding van de EU hebben de grensoverschrijdende criminaliteit in belangrijke mate gefaciliteerd. Sociale ongelijkheid, lage lonen, armoede en discriminatie zijn belangrijke motieven voor mobiele bendes om richting West-Europa te trekken. Landgenoten die hier werken of studeren zijn van groot belang voor het faciliteren van de criminele activiteiten. Dat geldt niet alleen voor het bieden van onderdak en vervoer, maar ook voor heling. Gestolen goederen uit winkels, woningen en bedrijven worden vooral in West-Europa doorverkocht. Maar juwelen, elektronica en kleding worden vaak per bus of auto over de grens gesmokkeld naar lokale

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sancieoepassing
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid

Datum
10 september 2013
Oms kenmerk
427985

markten in Midden- en Oost-Europa. En gestolen auto's belanden uiteindelijk in de voormalige Sovjetrepublieken in Azië.

Nederland als doelwit van mobiele bendes

Nederland wordt beschouwd als rijk land "waar de mensen wel iets kunnen missen van hun geld en goederen", maar staat niet bovenaan de lijst van populaire West-Europese landen. Nederlanders worden gezien als makkelijk doelwit: ze letten niet goed op hun eigendommen en zijn niet alert als ze vreemdelingen tegenkomen, omdat ze vertrouwd zijn met de multiculturele samenleving. Er leeft bij leden van mobiele bendes geen beeld van Nederland als land dat een lage strafmaat combineert met 'luxueuze' omstandigheden in de gevangenissen. In tegendeel, de straffen worden disproportioneel hoog en willekeurig genoemd. Het principe van één man per cel en de slechte medische zorg worden door hen ervaren als negatieve aspecten van het Nederlandse penitentiaire systeem.

Preventieve en repressieve maatregelen

In Nederland worden net als in andere West-Europese landen veel preventieve en repressieve maatregelen getroffen tegen mobiele bendes. In de landen van herkomst worden de bendes echter vooral als West-Europees probleem gezien, hoewel politie en justitie aldaar wel de bereidheid uiten om meer met Nederland samen te werken op dit dossier. De onderzoekers verwachten dat een extra inspanning benodigd is, omdat er signalen zijn dat het mobiel banditisme naar Nederland – vooral door de stringente maatregelen van Duitsland en Frankrijk⁴ – de komende jaren zal toenemen.

Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing
Directie Sancties en
Preventiebeleid

Datum
10 september 2013

Ops kenmerk
427986

---

⁴ In deze landen is onder meer een beter zicht op mobiele bendes verkregen en worden meer controles uitgevoerd. Frankrijk heeft bovendien criminele Roma het land uitgezet.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

de Minister van Veiligheid en Justitie

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtsbijstand
Directie Rechtsbijstand en
Criminatiebestrijding
Afdeling Georganiseerde
Criminatie

Tuifmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nijksveiligheid.nl/venj

Contactpersoon

Datum
9 december 2013

Ons kenmerk

nota

VAO Mobiel Banditisme 12 december 2013

Algemene leiding
Minister
Datum/indruis

SG
Datum/paraaf

Aanleiding

Op donderdag 12 december zal van 16:40 tot 17:00 het VAO Mobiel Banditisme plaatsvinden.

Kern

- Op woensdag 27 november vond het AO Mobiel Banditisme plaats. Wegens tijdgebrek heeft u een aantal van de tijdens dit AO gestelde vragen schriftelijk beantwoord met bijgevoegde brief d.d. 3 december 2013.
- ✓ • Naar verwachting zullen in ieder geval de volgende drie onderwerpen tijdens het VAO van a.s. donderdag ter sprake komen:
  1. Een motie van de PVV, waarin wordt opgeroepen om wettelijk te verankeren dat zwaarder gestraft kan worden indien een delict in groepsverband wordt gepleegd.
  2. Internationale samenwerking: gegevensuitwisseling tussen de opsporingsdiensten.
  3. Internationale samenwerking: neemt Nederland vergelijkbare maatregelen tegen mobiel banditisme als andere EU lidstaten?
- ✓ • Bijgevoegd treft u op elk van deze onderwerpen een Q&A aan.
- ✓ • Navraag door de PA heeft uitgewezen dat er geen overige inbreng te verwachten is.

Bijlagen

- Brief VSO Mobiel Banditisme d.d. 3 december 2013
- Q&As
- Kamerbrief Mobiel Banditisme d.d. 9 oktober 2013

1.

Onderwerp: Motie PVV (Kamerlid Helder) over zwaarder straffen bij groepsverband

---

Vraag: Bent u bereid om wettelijk te regelen dat zwaarder gestraft kan worden indien een delict gepleegd wordt in groepsverband?

Antwoord:

- Mevrouw Helder wijst er terecht op dat het wenselijk is om zwaarder te straffen indien een delict in groepsverband wordt gepleegd.
- De wettelijke mogelijkheid daartoe bestaat echter al, ik zie de oproep van mw Helder dan ook als een ondersteuning van een al bestaande praktijk op basis van al geldende regelgeving.
- Een aparte wettelijke bepaling is niet nodig, en een eventuele motie die hiertoe oproept is wat mij betreft overbodig. Ik zal dat kort toelichten.
- De ernstige vermogensdelicten waaraan mobiele bendes zich doorgaans schuldig maken (stelselmatige winkeldiefstallen, woninginbraken en roofovervallen) kennen als strafverzwarende omstandigheid als vanzelf het gezamenlijk plegen van de feiten.
- In mijn brief van 3 december jl. heb ik de relevante wetsartikelen uit het Wetboek van Strafrecht al genoemd die dan van toepassing zijn:
  - Artikel 312, tweede lid, onder 2 ° (diefstal)

- Artikel 317, derde lid (roofoverval)
- Artikel 140 (deelname criminele organisatie)
- Daarnaast geldt dat in de richtlijnen van het OM is opgenomen dat daders die kunnen worden aangemerkt als medeplegers een verhoging van de strafeis met 25% aan de orde is

2.

Onderwerp: Internationale samenwerking: gegevensuitwisseling tussen de opsporingsdiensten

---

Vraag: Hoe gaat u ervoor zorgen dat de uitwisseling van gegevens met buitenlandse diensten effectiever wordt?

Antwoord:

- Een snelle en effectieve uitwisseling van informatie op internationaal niveau is cruciaal.
- In mijn brief van 9 oktober jl. gaf ik al aan dat het versterken van de informatie gestuurde aanpak deel uitmaakt van de inzet van de politie.
- Een belangrijke verbetermaatregel waar de politie momenteel aan werkt is dat 24/7 politie-informatie met het buitenland kan worden uitgewisseld. Elke diender moet daarover kunnen beschikken.
- Maar ook in EU-verband wordt er hard ingezet op operationele samenwerking: bijvoorbeeld via de Analytical Work File (AWF) voor mobiele bendes van Europol en het EMPACT-programma *Organised Property Crime*. Nederland doet zeer actief mee in dit Europese samenwerkingsproject

3.

Onderwerp: Internationaal: vergelijkbare maatregelen andere EU lidstaten

---

Vraag: Neemt Nederland vergelijkbare strenge maatregelen tegen mobiel banditisme als andere EU lidstaten?

Antwoord:

- Ik herken mij niet in het beeld dat Nederland achterblijft terwijl buurlanden allerlei repressieve maatregelen introduceren.
- Sterker nog, ik gaf eerder al aan dat wij juist in EU-verband nauw met elkaar samenwerken om de mobiele bendes buiten de deur te houden.
- Het is een gezamenlijk probleem, dat wij gezamenlijk aanpakken.
- Ik doe er alles aan om Nederland onaantrekkelijk te maken voor mobiele bendes, zowel op preventief als op repressief terrein.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtspraak
Directie Rechtspraak en
Criminatiebestrijding
Georganiseerde Criminaliteit
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 4 oktober 2013
Onderwerp Mobiel banditisme, aanpak sinds 2012

Ons kenmerk
436485
Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.

Refererend aan het verzoek van uw Kamer van 18 september jongstleden wil ik in deze brief graag ingaan op het fenomeen mobiel banditisme. Er is de afgelopen anderhalf jaar veel gedaan tegen mobiel banditisme: de politie verricht wekelijks specifieke en maandelijks grootschalige acties daartegen en de activiteiten die ik in mijn brief over dit onderwerp van 26 maart 2012 heb aangekondigd zijn effectief. Ik zie het recente rapport Mobiel Banditisme van de Universiteit Utrecht als een ondersteuning van mijn beleid.

Mobiele bendes: actueel beeld

De politie heeft een actueel criminaliteitsbeeld van mobiel banditisme. Ten opzichte van het criminaliteitsbeeld zoals in mijn brief van 26 maart 2012 geschetst is er weinig veranderd. Uit de analyse van politiecijfers uit 2012 valt te concluderen dat er sinds 2010 fors meer Oost-Europese verdachten zijn aangehouden en dat een groot gedeelte is aangehouden voor een vermogensdelict (bij de Roemeense en Litouwse verdachten is dat 80 à 87%) terwijl zij in meer dan 50% van de gevallen woonachtig zijn in het buitenland (Roemenen en Litouwers zelfs 87% resp. 71%). In 2012 zijn bijna 5000 personen (in 2010: bijna 4300) Oost-Europese personen die niet in Nederland woonachtig zijn, aangehouden op het verdenking van het plegen van vermogensdelicten. Een groot deel van hen maakt deel uit van mobiele bendes. Het algemene beeld is dat er sprake is van een toename van diverse vormen van vermogensdelicten door Oost-Europese bendes, waaronder (woning)inbraken, voertuigcriminaliteit en winkeldiefstallen.

Het rapport Mobiel Banditisme van prof. Siegel geeft een goed beeld van de aard van het fenomeen en bevat waardevolle observaties. Enkele van de belangrijkste conclusies zijn: 'Er worden in Nederland aanzienlijke inspanningen verricht om Oost- en Centraal-Europese rondtrekkende bendes aan te pakken. Deze inspanningen betreffen zowel repressieve en preventieve maatregelen als nieuwe wetten en operationele, bestuurlijke en technologische vernieuwingen. Hiermee volgt Nederland andere West-Europese landen die al langer worstelen met deze problematiek.' En: 'Als gevolg van de hogere prioriteit die nu wordt gehecht aan de bestrijding van mobiel banditisme en diverse initiatieven om deze vorm van georganiseerde misdaad in Nederland terug te dringen, is het aantal gevallen van ladingsdiefstal en skimming inmiddels afgenomen.'

Uit het rapport blijkt niet dat er specifieke beweegredenen zijn om naar Nederland te komen: Nederland staat niet bovenaan de lijst van populaire landen, Nederland is uitwisselbaar met elk ander Europees land waar veel te halen valt. Zodra het ergens te heet onder de voeten wordt verkast men weer naar een andere regio. Verder is vooral de armoede en het gebrek aan perspectief in het land van herkomst doorslaggevend om op het criminele pad te gaan in het 'rijke' Westen.

Een belangrijke conclusie van het onderzoek is ook dat de detentietoestanden in Nederland veelal niet als positief gezien worden, met andere woorden: de Nederlandse cel wordt niet als een hotel beleefd. Bovendien vindt men de straffen in Nederland te hoog.

Er leven in uw Kamer vragen over de stelling uit het rapport dat Oost-Europese bendes de spullen uit inbraken, waarvan steeds is gedacht dat zij ze mee naar het buitenland namen, gewoon hier op de zwarte markt verkopen. Allereerst wil ik opmerken dat de markten waarover het hier gaat niet zwart zijn in de zin van illegaal. Bij de Beverwijckse Bazaar is sprake van verticaal toezicht: OM, politie, gemeente, de belastingdienst en andere handhavingsdiensten controleren deze markt regelmatig en hanteren een integrale aanpak. Daarnaast is sprake van horizontaal toezicht door de Beverwijckse Bazaar zelf. Als er voldoende concrete aanwijzingen zijn, stellen OM en Politie strafrechtelijke onderzoeken in. Dit is in het verleden ook gebeurd en dit heeft tot veroordelingen geleid.

Weerbaarheid: stand van zaken

Er is sinds mei 2012 een integraal actieplan tegen mobiele bendes in uitvoering, dat een groot aantal acties van publieke en private partners omvat en een integrale aanpak voorstaat met vele acties op het terrein van preventie, repressie en tegenhouden alsmede de oprichting van een Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (GIO). Op het gebied van preventie zijn alle maatregelen inmiddels uitgevoerd. Deels verliep dat via het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven (ACTB), waarover ik u conform mijn toezegging in het AD over woninginbraken van 12 juni jl nader zou informeren. Doel van het Actieplan is Nederland veiliger te maken voor ondernemers en werknemers en zodoende een bijdrage te leveren aan een veiligere samenleving. In de afgelopen anderhalf jaar zijn belangrijke resultaten geboekt, zowel gericht op de dadergerichte preventie als op de voorkoming van slachtofferschap en gebiedsgerichte preventie. Zo heb ik op 4 juni 2013 de Veilig Ondernemen Scan gelanceerd, waarmee de ondernemer zelf zijn risico kan bepalen voor verschillende typen delicten. Detailhandel Nederland heeft in februari van dit jaar de campagne 'Uw klezers, onze klanten' gelanceerd, gericht op de lokale politici waarin preventieve maatregelen zoals een verbod op geprepareerde tassen in de APV gepropageerd worden. De op te richten Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (GIO) zal zich verder met preventie bezighouden. Ook zijn er concrete hulpmiddelen voor het bedrijfsleven gemaakt ter voorkoming van acquisitiefraude en cybercrime. Verder noem ik het Keurmerk Veilig Ondernemen waarvan er van begin 2012 tot en met 1 september 2013 157 zijn uitgereikt. Nader onderzoek in aanvulling op dat van de Universiteit Utrecht door het WODC ten behoeve van tegenhouden van mobiele bendes moet helpen het barrièremodel tegen mobiel banditisme verder te versterken, te beginnen bij moment van binnenkomst in Nederland, het vervoer, verblijf en modus operandi tot aan de heiling en de besteding van het criminele vermogen. Om heiling verder te bestrijden is sinds 2012 het Digitaal Opkopersregister (DOR) en de aansluiting op stopheling.nl in Apeldoorn met succes beproefd: er konden 44 verdachten worden aangehouden en 68 zaken opgelost. Het DOR wordt daarom verder verbreid: inmiddels zijn er 44 gemeenten op aangesloten.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts handhaving
Directie Rechts handhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
3 oktober 2013
Oms kenmerk
436485

Winkelketens en transportbedrijven beschikken vaak over informatie over mobiele bendes, zoals beeldmateriaal, kentekens van voertuigen, namen en modeloperandl. Sinds 2010 delen ze deze informatie met de Informatie Organisatie van de Landelijke Eenheid (voorheen Ipol). De politie analyseert en combineert die informatie met andere politieke informatie. Mede dankzij deze aanpak is al een aantal actieve dadergroepen aangehouden. De GIO zal voortaan deze informatie op bruikbaarheid controleren alvorens deze met de politie te delen maar ook terugkoppelen aan bedrijven om ze te waarschuwen voor dreigingen zodat zij voorzorgsmaatregelen kunnen nemen.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtspleging en
Criminellerechtspleging
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
3 oktober 2013
Oms kenmerk
436485

Repressieve aandacht

De politie zal de integrale aanpak van mobiel banditisme continueren en op onderdelen intensiveren en blijven bijdragen aan een offensieve dadergerichte strategie. Daartoe zal zij snel en adequaat gegevens uitwisselen, zowel op nationaal niveau als met buitenlandse politiediensten en internationale organisaties. Op basis van een real-time informatiebeeld zal de politie partners in de aanpak ondersteunen bij het kiezen van effectieve interventies gericht op dadergroepen, verblijfplaatsen, veelgebruikte routes, facilitators en hotspots in het helingcircuit. Daarnaast zal de politie opsporingsonderzoeken en handhavings- en controleacties blijven uitvoeren gericht op het aanpakken en tegenhouden van mobiele banditisme.

De politie-aanpak van mobiele bandieten bestaat uit 3 onderdelen:

- a. Identificeren van mobiele bendes en versterken informatie gestuurde aanpak door politie en partners. De politie verzamelt en analyseert informatie van verschillende partners binnen en buiten de politie, waaronder EUROPOL en de GIO, en verstrekt vervolgens concrete informatie- en/of interventieadviezen aan de verschillende partners. De Intelligencevoorziening zal tevens het Europese EMPACT-programma Organised Property Crime ondersteunen, waaraan de Nederlandse politie deelneemt.
- b. Verstoren en frustreren van mobiele bendes in Nederland. Daartoe zal de politie een groot aantal substantiële acties in de sfeer van opsporing, handhaving en controle uitvoeren. Deze versterkte aanpak zal zich richten op dadergroepen, verblijfplaatsen, bekende routes, het helingcircuit en facilitators. Bij de reguliere grootschalige verkeerscontroles blijft mobiel banditisme een vast aandachtspunt en de technische signaleringsmogelijkheden van ANPR en grensbewakingsystemen zullen daarbij beter benut gaan worden.
- c. Versterken ketenaanpak mobiel banditisme: In 2014 zal de internationale informatie-uitwisseling (24/7 vaststelling juiste identiteit en antecedenenten binnen wettelijke en organisatorische mogelijkheden) bij aangehouden vreemdelingen verder gestroomlijnd worden. Daarnaast zal de politie landelijk de dossieropbouw ten behoeve van adequate afdoening door OM, Rechterlijke Macht en IND optimaliseren. Bij het OM is een speciale officier van justitie hiermee belast, naast de officieren van justitie die belast zijn met reguliere onderzoeken naar mobiele bendes.

Verdachten uit Oost-Europa zonder vaste woon- of verblijfplaats in Nederland (en die vermoedelijk lid zijn van een mobiele bende) worden zoveel mogelijk vastgehouden zodat afdoening via snelrecht leidt tot fik op stuk beleid. De ketenaanpak wordt ook afgestemd met het ZSM-traject.

Roma

Misdrijven door Roma krijgen niet meer, maar ook niet minder aandacht. De door een lid van uw Kamer gememoreerde 250 miljoen euro schade voor burgers en bedrijfsleven wordt niet veroorzaakt door Roma alleen maar door alle mobiele

bendes tezamen. Samen met mijn ambtgenoot van SZW werk ik in het kader van het Programma aanpak uitbuiting (Roma-)kinderen samen met Nederlandse gemeenten aan een integrale aanpak gericht op kinderen (uit multiprobleem-gezinnen met een Roma-achtergrond) die ingezet worden voor het plegen van (kleine) criminaliteit. De Kamer is per brief geïnformeerd over dit programma. Inzicht in hoe familieclans internationaal opereren leidt tot een gerichte aanpak voor de ontmanteling van die infrastructuur. Daarnaast blijft de opvang van (kind)slachtoffers, hun bescherming en de aanpak en bestraffing van daders van belang.

Veel gemeenten hebben bedelarij al strafbaar gesteld in hun APV. Ik ben bezig gedwongen bedelarij op te nemen in het Wetboek van Strafrecht als een vorm van mensenhandel. Er is daar immers sprake van uitbuiting. Wanneer kinderen worden gedwongen tot bedelarij, maar ook tot zakkenrollerij, inbraak of winkeldiefstal zal dat een strafverzwarende omstandigheid zijn, dus ook wanneer het slachtoffer zestien of zeventien jaar oud is. De Eerste Kamer behandelt het wetsvoorstel dit najaar.

Europese samenwerking

In de samenwerking met Duitsland en België heeft het gezamenlijke Bureau voor Euregionale Samenwerking een thematische werkgroep rondtrekkende dadergroepen die zich bezighoudt met de bestrijding van grensoverschrijdende woninginbraken en car- en homejackings. Dat is een afspraak die ik met mijn Duitse en Belgische collega's gemaakt heb. Die werkgroep zal begin 2014 verslag uitbrengen over de resultaten hoe in 2014 verder gewerkt zal worden. Ik zal dit najaar apart spreken met mijn Belgische collega van Binnenlandse Zaken en onder andere met haar bespreken hoe wij onze samenwerking op dit punt verder kunnen versterken.

Zowel Polen, Bulgarije, Roemenië als Litouwen beschikken over zgn Asset Recovery Offices, zodat ontneming ten van criminele opbrengsten vergemakkelijkt wordt. Met Polen en Roemenië hebben we ook al goede operationele ervaringen. Alle landen zijn heel actief op dit punt en willen van ons leren.

Van de Oost-Europese lidstaten hebben er reeds meerdere het kaderbesluit-Wets geïmplementeerd. Ik heb mijn Bulgaarse en Roemeense collega's en marge van de JBZ-Raad van oktober aangesproken op het belang van deze afspraak om Europese gedetineerden en dus ook leden van mobiele bendes hun straf in eigen land te laten ondergaan.

Per 1 januari 2014 geldt op grond van de toetredingsverdragen vrij verkeer van werknemers met Bulgarije en Roemenië. Ik verwacht niet dat dit grote en negatieve gevolgen zal hebben voor de problematiek van het mobiele banditisme. Immers er is al geruime tijd recht op vrij reizen binnen de Europese Unie en dat is alles wat mobiele bendes nodig hebben.

In toenemende mate maken wij gebruik van het Instrument ongewenstverklaring. In 2011 betrof dat 230 EU-burgers, in 2012 330 en in de eerste helft van 2013 waren dat er al 180. In 2012 hebben 220 ongewenstverklaarde EU-burgers Nederland aantoonbaar verlaten. ECRIS, het Europees systeem van uitwisseling van gegevens uit strafregisters, zal daarbij in toenemende mate helpen. Bij een pilot dit jaar bleek dat in de helft van de gevallen relevante informatie werd verkregen over gearresteerde EU-burgers. Een derde daarvan bleek een strafblad elders te hebben en dat was van nut om hogere straffen te kunnen eisen en bij het ongewenst verklaren c.q. (negatief) beoordelen van het verzoek tot opheffen van hun ongewenstverklaring. De meeste Europese lidstaten hebben ECRIS in de praktijk geïmplementeerd.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminellerechtsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
3 oktober 2013

Ons kenmerk
436405

De partners in de vreemdelingenketen investeren fors in de herkenning van vreemdelingen in de strafrechtketen, zodat aansluitend op het strafrechtelijke traject, criminele vreemdelingen waar mogelijk uit Nederland kunnen worden verwijderd.

De minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtsbijstand
Directie Rechtsbijstand en
Criminatiebestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
3 oktober 2013

Ons kenmerk
436485

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Minister

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechts handhaving
Directie Rechts handhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon
[redacted]
sr beleidsadviseur

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Datum
20 februari 2014

Ons kenmerk
487541

Dossiernummer
487535

nota

Rapport Criminaliteit onder Midden- en Oost-Europeanen

Conciplient

[redacted]

Gevraagde actie

Ter kennis neming

toelichting

Hierbij informeer ik u over het rapport Criminaliteit onder Midden- en Oost-Europeanen van Politie en Wetenschap dat op 25 februari uit zal komen. Het rapport gaat over aard en omvang van alle vormen van criminaliteit die deze groepen in Nederland bedrijven, dus niet alleen gepleegd door mobiele bendes. Het rapport borduurt voort op de bevindingen van Dina Siegel, wier rapport over mobiel banditisme u vorig jaar ontving, maar komt niet met afwijkende bevindingen. Het citeert uw Kamerbrieven inzake mobiel banditisme uitgebreid. Het rapport bevat geen aanbevelingen of operationele aanknopingspunten.

Een paar hoofdpunten:

- Van de 10.022 personen van Midden- en Oost-Europese herkomst die in 2012 verdacht zijn van een misdrijf is 70% niet ingeschreven in de GBA.
- Onder de ingezetenen Midden- en Oost-Europeanen (de 30%) is de criminaliteitsgraad 2,0 procent. Dat ligt 0,8 procent hoger dan gemiddeld onder alle ingezetenen van Nederland. Deze groep wordt met name verdacht van verkeers- (vooral rijden onder invloed en verkeersboetes niet betalen) en geweldsdelicten.
- Niet-ingezetenen (de 70%, slechts een klein deel hiervan woonde tijdelijk in Nederland) worden vooral verdacht van geweldloze vermogensdelicten. In het bijzonder gaat het dan om 'eenvoudige diefstal' en 'overige gekwalificeerde diefstal'. De criminaliteitsgraad van deze groep is moeilijk te bepalen en kan volgens de onderzoekers liggen tussen 2,6 en 5,2%. Er is een oververtegenwoordiging van antecedenten van deze categorie in de

regio Amsterdam-Amstelland en van Slovenen, Litouwers en Roemenen (maar veel minder van Bulgaren en Polen).

- Ten opzichte van 2011 stabiliseert zich het aantal verdachten uit MOE-landen in 2012.
- De onderzoekers stellen dat er grote verschillen zijn tussen mobiele bendes en dat ze lang niet altijd voor een opdrachtgever werken, en ook niet altijd slechts voor korte tijd in West-Europa verblijven.

Een (actieve) beleidsreactie is bij dit soort rapporten niet nodig. Een eventuele (passieve) woordvoeringslijn zou zijn: Het rapport bevestigt het beeld dat we hadden en bevat geen schokkende nieuwe dingen, we gaan dus, wat mobiele bendes betreft, door op de ingeslagen weg met een stevige aanpak zoals verwoord in de laatste brief aan de Kamer inzake mobiel banditisme (9 okt 2013).

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
20 februari 2014

Ons kenmerk
487541

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Minister

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon
[redacted]
sr beleidsadviseur
[redacted]
[redacted]

nota

vragenuur PVV Oost-Europese bendes

Van
drc

Datum
23 juni 2014

Ops kenmerk
532507

Dossiernummer
532505

Conciplunt
[redacted]

Aanleiding:

Mondelinge vraag van het lid HELDER (PVV) aan de minister van Veiligheid en Justitie over het bericht 'Oost-Europese criminelen overspoelen Nederland' (Rtl nieuws.nl, 19 juni 2014)

U wordt begeleid door [redacted] (DRC).

Mogelijke vragen:

- * Bent u het met me eens dat het gaat om ongekennde golf van Oosteuropese criminaliteit?
- * Heeft u concrete cijfers van delicten en aanhoudingen?
- * Om wat voor misdrijven gaat het?
- * Hoeveel van die mensen zijn gesignaleerd en onttrekken zich aan hun straf?
- * Wat gaat u eraan doen om dit te stoppen?
- * Bent u bereid om wettelijk te regelen dat zwaarder gestraft kan worden indien een delict gepleegd wordt in groepsverband?
- * Hoe voorkomt u dat deze criminelen makkelijk verdwijnen en hun straf ontlopen?

Toelichting

De informatie uit het rti-artikel is afkomstig van een WOB-verzoek. Er wordt in het artikel gesproken over een ongekennde golf van criminaliteit, die vooral tot uitgang komt in toegenomen winkel- en autodiefstallen. De cijfers van de geregistreerde criminaliteit bevestigen dit beeld niet. Wel is er sprake van professionalisering van m.n. autodiefstallen: de voertuigen kunnen steeds minder makkelijk teruggevonden worden hetgeen erop wijst dat ze (op bestelling) naar

het buitenland verdwenen zijn. Het is dus mogelijk dat Oost-Europese bendes een relatief groeiend aandeel van deze vormen van criminaliteit voor hun rekening nemen zonder dat het totaal aantal delicten stijgt.

In 2012 zijn bijna 5000 personen (in 2010: bijna 4300) Oost-Europese personen die niet in Nederland woonachtig zijn, aangehouden op het verdenking van het plegen van vermogensdelicten. Een groot deel van hen maakt deel uit van mobiele bendes. Het algemene beeld is dat er sprake is van een toename van diverse vormen van vermogensdelicten door Oost-Europese bendes, waaronder (woning)inbraken, voertuigcriminaliteit en winkeldiefstallen.

Er is sinds mei 2012 een integraal actieplan tegen mobiele bendes in uitvoering, dat een groot aantal acties van publieke en private partners omvat en een integrale aanpak voorstaat met vele acties op het terrein van preventie, repressie en tegenhouden alsmede de oprichting van een Gemeenschappelijke Informatie Organisatie (GIO) begin dit jaar.

Een pilot voor de ZSM-aanpak van mobiel banditisme is in voorbereiding.

U heeft op 4 oktober jl. een brief aan de Kamer gestuurd over de aanpak van mobiele bendes uit Oost-Europa. Die aanpak is nog steeds van toepassing. Enkele hoofdpunten eruit zijn verwoord in de spreektekst.

Op 27 november vond daarover een AO plaats, gevolgd door een VAO op verzoek van mevrouw Helder (12 dec) waarin zij een motie indiende over zwaardere straffen indien een misdrijf in groepsverband wordt gepleegd. U vond wetgeving op dit punt onnodig. De motie is afgewezen. Mogelijk zal ze de vraag opnieuw stellen.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtsbijstand
Directie Rechtsbijstand en
Criminaliteitsbestrijding
Georganiseerde Criminaliteit

Datum
23 juni 2014

Ons kenmerk
532507

ANNOTATIE

Aan:	Sander Gaasta en Jan-Willem Schaper (ter input)
Onderwerp:	Combi-MT 10 september a.s. Agendapunt Actualiteiten: mobiel banditisme
Naam Dossierhouder en functie:	[REDACTED] beleidsmedewerker
Telefoonnummer:	[REDACTED]

Aanleiding/Bespreekpunt:

Op 18 september 2013 zal het onderzoek van Dina Siegel (Willem Pompe Instituut) naar rondtrekkende Centraal- en Oosteuropese bendes openbaar worden. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Politie en Wetenschap. De samenvatting van het onderzoek is aangehecht.

[REDACTED]

B

Geïsignaleerde problemen

[REDACTED]

B

Advies

[REDACTED]

B

Toelichting

01 [redacted]

[redacted]

[redacted]

b. Inhoudelijke knelpunten mobiel banditisme:

In februari 2012 is er tussen de Minister van V&J en de detailhandel een Convenant gesloten over Rondtrekkende dadergroepen (gericht op nationale en internationale dadergroepen), waarover de Kamer op 26 maart 2012 is geïnformeerd. Vervolgens heeft het NPC in juli 2012 een Integrale aanpak mobiel banditisme 2012 opgesteld.

Voor de politie zijn de volgende grote lijnen aan te geven.

- Publiek/private samenwerking om beeldmateriaal en overige info over rondtrekkende dadergroepen bijeen te brengen tbv opsporingsdoeleinden en preventie.
- Vergroten slagkracht politie (opsporing, handhaving, controle)
- Internationale samenwerking: Intensievere uitwisseling met Europol, jits + deelname Europese projecten

Gesignaleerde risico's

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

B

B

A, B

Advies: bepalen wat lijn wordt mbt GIO – NP

ii en iii) De NP heeft het volgende toegezegd:

- a. Samen met partners ontwikkelen van een barrièremodel
- b. Stroomlijnen (en borgen?) proces internationale uitwisseling binnen NP om Europese veelplegers (identiteit en antecedenten) te identificeren.

Tevens toegezegd dat er voor 15/9/2013 een 'werkinstructie' opgesteld zodat vast staat wat de werkwijze van een gewone diender moet zijn die een mogelijke Europese veelpleger (nav probleem 'Roemense' zakkenroller) te maken krijgt

- c. Identificeren van rondreizende dadergroepen, hun verblijfplaatsen, veelgebruikte routes, en facilitators en het aanreiken van concrete interventieadviezen aan partners binnen en buiten de politie, e.e.a met hulp van buitenlandse collega's uit herkomstlanden
- d. Het in integraal verband of monodisciplinair uitvoeren van betekenisvolle interventies, in afstemming op prioriteiten (lokaal) bevoegd gezag.

Concreet is toegezegd dat dit jaar binnen de Intelligence-organisatie een voorziening inrichten met een focus op Mobiel Banditisme. Door hierbinnen nationale en internationale informatie te bundelen zullen dadergroepen en sleutelplaatsen geïdentificeerd worden en zullen voorstellen voor interventies aangedragen worden voor partners binnen en buiten de politie. Hieraan wordt ook gekoppeld de ondersteuning van het EMPACT programma Organised Property Crime, waarin de (versterkte) Europese samenwerking en informatie-uitwisseling op deze doelgroep vorm krijgt.

c. Definitie

In Europa wordt de volgende definitie gehanteerd.

'Een mobiele (rondtrekkende) dadergroep is een vereniging van daders die zich stelselmatig verrijken door middel van vermogenscriminaliteit of fraude (met name winkel- en ladingdiefstal, inbraak in woningen en bedrijven, oplichting, skimming en zakkenrollerij), binnen een breed gebied waarin ze activiteiten uitvoeren en die internationaal actief zijn'

Dina Siegel voegt er in haar rapport nog twee feiten aan toe: autodiefstal en diefstal uit auto's.

Het grootste aandeel mobiele bandieten bestaat uit Roemenen, Bulgaren, Litouwers en Polen.

Vanuit het bedrijfsleven en ook in het Convenant dat de Minister heeft gesloten wordt geen onderscheid gemaakt tussen rondtrekkende dadergroepen die nationaal en die internationaal actief zijn.

Advies:

B

ANNOTATIE OVERLEG ARIE IJZERMANN

Aan:	Jan-Willem Schaper (ter input)
Onderwerp:	Mobiel banditisme
Naam Dossierhouder en functie:	( ) (met input ( ) tav Internationale gedeelte)
Telefoonnummer:	( ) n

Aanleiding/Besprekingspunt/Advies:

1. Terugblik op de afspraken die gemaakt zijn op 27 september
  - a. wekelijkse actie en maandelijks een grote actie van de politie tegen mobiel banditisme,
  - b. publiciteit, woordvoering telkens door één persoon, laten zien dat we er met man en macht mee bezig zijn
  - c. duidelijke coördinatie bij Veni
2. Wat doen OM en politie concreet internationaal en wat zijn de plannen?
  - a. Impact
  - b. Europol
  - c. rechtshulp, evt knelpunten: oa structuur NP
  - d. samenwerking met buurlanden Frankrijk en België (ook i.v.m. overleg ( ) in feb)
  - e. samenwerking met buurlanden
3. De Minister zou mogelijk ook nog iets kunnen zeggen/vragen over
  - a. GIO
  - b. diefstal bij een juwelier n.a.v. berichtgeving in De Telegraaf
  - c. Poolse veelpleger in Almelo.

Toelichting (in aanvulling op de nota van DGRR):

- 1) Terugblik afspraken
  - a) Wekelijkse en maandelijks een grote actie

Tot half januari zijn er diverse acties mobiel banditisme (bijna elke week minv dec). Daarnaast is nu al bekend dat regio Oost in 2014 maandelijks controleacties gaat uitvoeren.

Ter Info: ( )
( )
( ) In brief aan TK staat: groot aantal substantiële acties.

Opm. ( ) In de brief aan TK staat wekelijks en maandelijks grote actie en dat NP een substantieel aantal grote acties zal gaan verrichten minv 2014. NP is gevraagd om aan te geven wat

A

de concrete resultaten zijn van het laatste anderhalf jaar + wat is gedaan nav publiek/private samenwerking.

b) Communicatiestrategie

Woordvoering NP, OM en V&J (Job van den Sande) mee bezlg.
Minister is al uitgenodigd om bij een van de politieacties aanwezig te zijn. Zie actie Bergen op Zoom met grote rol Heeres in NOS/Journaal. Talking head mobiel banditisme NP is Frans Heeres. Zaterdag stonden er diverse stukken in de krant over deze actiedagen in Bergen op Zoom. Opgevraagd bij NP wat resultaten zijn.

Opm: Discussie over vreemdelingsrechtelijke mogelijkheden gaat volgens bij Begrotingsbehandelingen door VVD. Raad van State heeft uitspraak gedaan in juni 2013 die een beperking van de mogelijkheden van ongewenstverklaring van EU-burgers inhouden. TK wordt hierover morgen voor het eerst met de brief van de Poolse veelpleger en politie Almelo over geïnformeerd. In de ketenaanpak mobiel banditisme wordt gekeken of het dossier van de NP nog verder kan worden verbeterd t.b.v. de vreemdelingsrechtelijke aanpak.

2) Internationale samenwerking

a) Activiteiten NL in kader van EMPACT

Sinds 2011 is binnen de EU gestart met de EU beleidscyclus voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit. In dit kader zijn EMPACT projecten ingericht (European Multidisciplinary Platform Against Crime Threat) waarbij EU lidstaten samenwerken om de criminaliteit aan te pakken. De projecten hebben een hoog operationeel karakter, waarbij doelstellingen zijn beschreven in een Operationeel Actie Plan (OAP).

De prioriteiten voor EMPACT en de OAP's worden vastgesteld door de JBZ-Raad.

Op dit moment zijn er 8 EMPACT projecten binnen de EU, vanaf 2014 zijn dat er 9. Een van de huidige projecten die ook de komende jaren wordt voortgezet is Organised Property Crime by Mobile Organised Crime Groups, ofwel de aanpak van mobiele criminele groepen.

Aan het EMPACT project mobiele criminele groepen doen 18 EU lidstaten mee, waaronder Litouwen, Bulgarije en Roemenie en onze omliggende landen (België en Duitsland). België leidt het project, samen met Frankrijk. Informatie wordt uitgewisseld via Europol en er worden gezamenlijke acties en onderzoeken gestart.

Voordeel van het project is dat door het verzamelen en analyseren van de informatie bij Europol meer inzicht wordt gekregen in de mobiele criminele groepen, wat de aanpak effectiever maakt.

[Redacted text block]

A

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

NL is binnen EMPACT trekker van een Europees project woninginbraken dat in 2014 gaat starten en waarbij België, NL ondersteunt. Dit is een verzoek tot EU subsidie bij ISEC.

- Beoogde deelactiviteit 1 houdt in dat er kennis wordt uitgewisseld over daders van woninginbraken en hun mobiliteit waarbij er een Europees congres wordt georganiseerd met experts op dit thema bij Europol.
- Beoogde deelactiviteit 2 houdt in dat er 2 operationele onderzoeken worden gedraaid tussen 2 of meer lidstaten die slachtoffer zijn van mobiele woninginbrekers.

NL heeft binnen EMPACT een Europese opleiding financieel rechercheren/afpakken ontwikkeld, ondersteund door CEPOL waar meer dan 20 EU lidstaten aan hebben deelgenomen in (Politie en Politieacademie). Gezien de positieve ervaringen, bestaat de mogelijkheid dat deze gecontinueerd zal worden.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

b) Bilaterale afspraken binnen EMPACT ter versterking van de aanpak

Door het Operationeel Actie Plan van EMPACT hebben de deelnemende landen gemeenschappelijke acties vastgesteld. Nederland heeft samen met een aantal landen besloten om die samenwerking bilateraal te versterken.

Voorbeelden daarvan zijn de samenwerking met Litouwen, Roemenie en Bulgarije waarbij een intensieve uitwisseling van informatie over criminele netwerken. Maar ook de samenwerking met Duitsland en België.

Nederland heeft met Litouwen enkele malen samengewerkt om bewijs te vergaren tegen criminele organisaties die in NL actief waren. Hierbij is beter zicht gekregen op hun activiteiten en werd bewijs vergaard tegen de organisatoren. De samenwerking wordt ook met Bulgarije en

Roemenie opgestart.

[Redacted text block]

A

Ook kan via Europol worden nagegaan of er tegen die persoon in andere landen onderzoeken lopen. Deze uitwisseling van informatie is van belang voor de vervolging van personen en hoogte van de straffen. [Redacted text]

[Redacted text block]

A

[Redacted text block]

B

- In krant stond zeer kritisch stuk (in kader Italiaanse maffia) over terugtrekken lo's en de vraag of Europol wel kan waarmaken dat zij die rol gaan overnemen, aangezien het vaak gaat om persoonlijke contacten etc.

d) Structuur NP Internationale rechtshulp

Bij de omvorming naar 10 + 1 eenheden, krijgt elke eenheid een eigen IRC. Er zijn op dit moment welk 6 regionale IRC's die een landelijke dekking hebben. De werkwijze van de IRC's verschilt onderling sterk. Het is de bedoeling dat er bovendien gelabelde capaciteit komt voor een deel van de rechtshulp (verplichting tot uitvoeren). Naast het IRC komt er per eenheid een rechtshulpteam. De wens vanuit het OM is om het IRC en het team sterk verbonden met elkaar te laten zijn c.q. samen een geheel te laten vormen.

[Redacted text block]

B

[Redacted text block]

[REDACTED]

3) GIO

In december moet GIO starten. DGJS gaat oprichting regelen (heb vanmiddag overleg). Detailhandel Nederland heeft toegezegd mee te doen. NP zal helpen bij de opstart en per 1/1/14 zal samenwerking via Intelligencevoorziening mobiel banditisme worden geborgd. Via NP gaan weer interventieadviezen naar GIO. Na pilot zal er een evaluatie plaatsvinden, waarbij kernvraag is: wat is het succes van GIO: a) de meerwaarde voor politie/justitie én b) de meerwaarde voor de winkelketens.

Standpunt NP inzake GIO

Algemeen NP wil zeer constructief met GIO gaan samenwerking en ziet GIO als mogelijkheid om privaat-publieke samenwerking in de toekomst vorm te gaan geven. Onderstaande zijn strikte

1. VenI is trekker van het dossier
2. GIO wordt door private partijen opgericht en ingericht in afstemming met de relevante partijen binnen de overheid (VenI, Politie en OM)
3. Politie draagt financieel niet bij aan GIO
4. GIO genereert en analyseert informatie van aangesloten private partijen en geeft de uitkomsten terug aan de deelnemende private partners in de vorm van adviezen, signaleringen, trends etc.
5. De politie ziet GIO als een waardevolle producent en leverancier van ook voor de politie bruikbare informatie
6. Er zal een nauwe en goede werrelatie worden gelegd tussen het GIO en de op te richten Intelligence voorziening MB, op tot ulting komend in een specificatie van de aard, vorm en inhoud van de door het GIO aan te leveren informatie
7. De politie zal in de aanvangsperiode GIO met advies terzake analyse-activiteiten bijstaan
8. De Intelligencevoorziening MB zal bij de uit te voeren analyses en bij het opstellen van interventies op gebruik maken van de aangeleverde informatie uit het GIO
9. De Intelligencevoorziening MB zal -in voorkomende gevallen- aan GIO signalen teruggeven ten behoeve van preventie en voorzorg
10. Er wordt vanuit de politie geen politie-informatie aan het GIO geleverd. [REDACTED] oftewel geen privacygevoelige info (WPG), maar wel bijv. modus operandi.
11. De Intelligencevoorziening MB zal interventieadviezen opstellen voor partijen binnen en buiten de overheid die zich op uitstrekken op het terrein van (georganiseerde) winkeldiefstal. Aldus kan de aangeleverde informatie door het GIO rendement geven in de aanpak van dit delict
12. Er worden geen prestatiegaranties door de politie gegeven ten aanzien de opvolging nav door GIO aangedragen informatie

4) Diefstal bij Juwelier (Telegraaf: politie doet allen wat als je de media inschakelt).

Kern van nota aan Minister: Er was voortdurend contact met aangeefster. [REDACTED]

[REDACTED]

5) Poolse veelpleger in Almelo (filmpje Facebook over op trein zetten)

Kern: [redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

B

ANNOTATIE DIRECTEUREN OVERLEG TAAKUITVOERING

Aan:	Jan-Willem Schaper (ter input)
Onderwerp:	Mobiel banditisme
Naam Dossierhouder en functie:	[REDACTED]
Telefoonnummer:	[REDACTED]

Aanleiding/Bespreekpunt/Advies:

Nav het verschijnen van het rapport van Dina Siegel over mobiel banditisme op 18/9/13 neemt de politieke druk op het onderwerp toe.

Advies:

[REDACTED]

B

Toelichting

[REDACTED] Zijn ook al bezig met opstellen protocol/werkinstructie mobiel banditisme.

[REDACTED]

B

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Ver

Directoraat-Generaal
Politie

Contactpersoon

Datum
5 februari 2014

Verslag Ketenaanpak mobiele banditisme 24 januari 2013

Deelnemers:

(VP), (landelijk projectleider mb van NP), (ondersteuning landelijk ovj mb), (landelijke ovj mb), (landelijk IPOL-ovj), (IND), (DGRR, coördinator mb V&J), (DVB, programma Aanpak uitbuiting (Roma) kinderen), (DGVZ), (DGPOL).

Afwezig:

(korpsstaf NP, mb), (DGPOL, ICA)

1. Actualiteiten

Toename autodiefstal

Opvallend is dat de auto's niet worden teruggevonden en dat het gaat om een bepaalde soort auto's.

Internationale rechtshulp

NP gestart met een pilot om Internationale Informatieuitwisseling te verbeteren. Er wordt daarbij gestart met vier landen.

merkt op er bij Internationale rechtshulp een landelijke structuur is van IRC's die verantwoordelijk zijn voor het kiezen van het juiste kanaal. Deze bestaande structuur moet worden gefinetuned.

B

Directoraat-Generaal
Politie

Datum
5 februari 2013

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Barrièremodel

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Intelligencevoorziening mb bij NP

Is in ontwikkeling.

2. Terugkoppeling actiepunten overleg 13 november 2013

[REDACTED]
Overleg IND - NP: heeft plaatsgevonden [REDACTED]

OAP Empact: is toegestuurd door Europol.

3. Ketenaanpak

Definitie mobiele banditisme

Europese definitie mobiele banditisme:

"A mobile (itinerant) criminal group is an association of offenders, who systematically acquire wealth through theft of property or fraud, having a wide ranging area of operations and are internationally active."

E.g. theft, residential and non-residential burglaries, organised shoplifting, pick-pocketing, cargo thefts, metal thefts, thefts on construction sites and ATM fraud (skimming).

(Raad van de Europese Unie, 5 november 2010).

M.a.w.:

- Georganiseerd verband
- Stelselmatig verrijken
- Internationaal opererend
- Vermogensdelicten
- Fraude

Doel van de aanpak van mobiele banditisme

Nederland onaantrekkelijk maken voor mobiele bandieten door:

- Vaststellen dat het gaat om mobiele bandieten zodat zij de straf krijgen die zij verdienen die die rekening met evt recidive elders;
- Ontneming

- Preventie (evt verhalen van schade)
- Mobiele bandieten en facilitators tegenhouden c.q. barrières opwerpen.

Directoraat-Generaal
Politie

Doel van de ketenaanpak mobiel banditisme

Datum
5 februari 2013

Knelpunten in de aanpak signaleren en komen tot verbeteringen door iedere ketenpartner;

Knelpunten signaleren in de samenwerking tussen ketenpartners en komen tot verbeteringen;

Knelpunten in de processen signaleren en komen tot verbeteringen.

Omvang ketenaanpak mobiel banditisme

Een ieder (Nederlanders en vreemdelingen) die mobiele bandiet is en derhalve grensoverschrijdend actief is (vederkerlighedsbeginsel). Er kan overigens wel gekozen worden om bijvoorbeeld bij de Intelligencevoorziening om eerst te focussen op dadergroepen uit de belangrijkste herkomstlanden.

Dit omvat aangehouden verdachten, maar ook verkrijgen goed informatiebeeld van niet-aangehouden verdachten en facilitators valt onder de ketenaanpak [redacted]

1A

Producten ketenaanpak

Handreiking (stappenplan) die organisaties kunnen gebruiken om hun aanpak te verbeteren

Verbetering processen: VP wil blijv. niet pas bij onherroepelijke veroordeling worden geïnformeerd over burgers van de Europese Unie (ook vreemdelingen), maar veel eerder [redacted]

1B

3. Geleverde input NP, OM, IND en V&J op ketenaanpak

Moet verder worden uitgewerkt. Grote lijnen akkoord, wel aantal aanvullingen. Zie actiepuntenlijst. V&J zal met elke organisatie apart een vervolgspraak plannen en daarna wordt er weer een gezamenlijke vervolgspraak gepland.

4. Actiepunten

	<div data-bbox="496 1509 1136 1556">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1556 1136 1601">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1601 1136 1646">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1646 1136 1691">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1691 1136 1736">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1736 1136 1780">[redacted]</div> <div data-bbox="496 1780 1136 1825">[redacted]</div>
--	--

B

	<ul style="list-style-type: none"> • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted]
	[redacted]
	<ul style="list-style-type: none"> • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted] • [redacted]
	[redacted]
	[redacted]
	[redacted]
	[redacted]
	[redacted]

Directoraat-Generaal
Politie

Datum
5 februari 2013

B

B

B

B

B

B

B

